

Viborg Stift

EN DEL AF FOLKEKIRKEN

2023/2024

FÆLLES OM

Kirkernes Sociale Arbejde I Viborg Stift

PRÆSTEDUO MODTAGER
INITIATIVPRIS **24**

75-ÅRET FOR FØRSTE
KVINDELIGE PRÆSTER **34**

FØRSTE DANSKE PRÆSIDENT FOR DET
LUTHERSKE VERDENSFORBUND **50**

INDHOLD

Omsorgen for medmennesket er levet kristendom	03
Koordinatoren gør hverdagen lettere for de frivillige	04
Elise er rollemodel for provstiernes nye koordinatore	06
Unik støtte til ny diakonal satsning	08
Første møde fik interessen for diakoniprojekt til at blomstre	10
Socialt samarbejde er et udtryk for bæredygtighed	14
Deltagere fik fornyet energi – og lyst til øget socialt samarbejde	16
Kirken kan genvinde sin relevans gennem diakonien	20
Kunsten at "prikke"	22
Præsteduo modtager initiativpris	24
Præstelivet i Salling overrasker	26
Stribevis af oplevelser	30
75-året for første kvindelige præster	34
Jeg vil bare gerne være 'præsten'	36
Kvindelige præster er med til at sikre folkekirkens høje medlemstal	38
Præst ved et stormfuldt hav	42
Teologi for voksne på tur til lutherstadt wittenberg	44
Danmarks svar på det sixtinske kapel	46
Viborg Stifts 6 visioner	48
Første danske præsident for Det Lutherske Verdensforbund	50
Podcast til alle der elsker kirkegården	54
Interaktivt kort	56
Stiftsadministrationen får det grønne stempel	58
Stiftskortet	60
Stiftspræster	61
Stiftsadministrationen	62
.....	

REDAKTION:

Henrik Helms (ansvarshavende)
Asger Nørkær Nielsen
Anika Thorø Weber
Troels Witter

FOTO:

Henrik Helms
Troels Witter
Andreas Falck
Albin Hillert
Midjourney
Arne Mølgaard

LAYOUT OG TRYK:

Complot

UDGIVET AF:

Viborg Stift Domkirkestræde 1 8800 Viborg
Hovednummer: 8662 0911
Mail: kmvib@km.dk
Hjemmeside: viborgstift.dk
Facebook: facebook.com/viborgstift
Instagram: instagram.com/viborg_stift

Omsorgen for medmennesket er levet kristendom

Af Biskop Henrik Stubbkjær

Diakonien er i centrum for den kristne kirke og har været det lige siden de første menigheder i Jerusalem.

Læser vi konklusionen på Peters pinseprædiken i Apostlenes Gerninger kapitel 2, så ser vi fire centrale områder, der beskriver den første menighed: Gudstjeneste, undervisning, diakoni og mission. ”De delte alt imellem sig og de spiste sammen” – sådan beskrives diakonien – som omsorgen for medmennesket.

At de kristne missionærer oprettede sygehuse, er ikke tilfældigt, det ligger i forkynnelsen af det kristne evangelium: at vi har omsorg for mennesker i nød.

Kristus er kaldt den første diakon. Og med kirkens etablering pinsedag, er det diakonale ansvar nu lagt over til os i kirken.

KIRKEN SKAL HJÆLPE FOLK I NØD

Folketkirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) lavede i 2020 en stor undersøgelse, hvor de spurgte til danskernes religiøsitet. Man spurgte bl.a.: Hvad skal kirken bruge penge på? Her svarede 86 procent, at kirken skal bruge penge på at tage sig af mennesker i nød.

Dette afspejler, at vores samfund er forankret i kristne værdier. Hvis kirken ikke er der for mennesker i nød, så mister vi vores legitimitet.

ET RIGT DIAKONALT LIV

Diakonale organisationer har siden begyndelsen af forrige århundrede været massivt til stede i Viborg Stift. Ja, vi er kendt for et bredt og rigt diakonalt virke med mange engagerede frivillige. Derfor har A.P. Møllers

Støttefond nu doneret penge til dette diakonale pilotprojekt. Fonden har set, at vi igennem længere tid har arbejdet med det, kommunerne kalder samskabelse – både lokalt og gennem konferencerne i Viborg og senest i Skive med 500 deltagere. A.P. Møllers Støttefond tror, at når kirke og kommuner går sammen, så kan vi løfte vores sociale ansvar på en bedre og mere menneskelig måde. Det skal vi med vores engagement, erfaring, ekstra økonomi og evangeliets sendelse nu vise er rigtigt!

NYE VEJE

Jeg håber, at vi kan åbne nye døre og skabe nye netværk. De nye ressourcer og det øgede fokus på diakonien vil styrke det arbejde, der allerede gøres rundt i sognene, så endnu flere børn, unge, voksne og ældre vil blive mødt.

Jeg tror på, at dette pilotprojekt vil åbne nye veje og skabe nye relationer i diakonien i Danmark. Når vi bruger den energi og den kraft, der er i sognene, kæder det sammen med den erfaring og viden, der er hos Menighedsplejerne, og forener det med et tæt og forpligtende samarbejde med kommunerne, skabes der alliancer som ikke tidligere er set. Det vil styrke både kirke og samfund.

Det er første gang, jeg oplever, at en fond som A.P. Møllers Støttefond går ind og giver penge direkte til diakonalt arbejde. Det er et nybrud! Og at vi får lov at være med i dette nybrud, kan vi være stolte af.

KOORDINATOREN GØR HVERDAGEN LETTERE FOR DE FRIVILLIGE

Af Troels Witter

Kirkernes Sociale Arbejde i Viborg omfatter 150 frivillige, som kan benytte sig af frivillighedskoordinatorens hjælp i det daglige. Det gør det nemmere at rekruttere brugere til tilbuddene.

Det er fire foretagsomme herrer, der krydser parkeringspladsen i mild oktoberregn i Viborg-bydelen Houlkær. Selv om deres tilknytning til det formelle arbejdsmarked er ved at være et overstået kapitel, så er de stadig fire foretagsomme herrer, der blandt andet har Y's Men, lektiehjælp til flygtninge og cykelpilot på et lokalt plejehjem og meget andet på senior-cv'et. Foruden logistikopgaver med børnebørn, som har højeste prioritet.

Og så står Svend Erik Jørgensen, Niels Nielsen, Johnny Graugaard og Oluf Eriksen sammen for mandefællesskabet Karlekammeret, som er forklaringen på, at man kan møde dem på en parkeringsplads i Houlkær i regnvej. For umiddelbart ved siden af parkeringspladsen ligger Houlkær Kirke og kontoret for Kirkernes Sociale Arbejde i Viborg. Karlekammeret er et af de mange tilbud om sociale aktiviteter, som

udgår fra kontoret i Houlkær, og de fire foretagsomme herrer er blandt de omkring 150 frivillige, som er rygraden i kirkernes diakoni i Viborg Kommune.

Karlekammeret er for mænd, der føler sig lidt alene i livet. Den første onsdag i hver måned mødes omkring 20 mænd i alderen 50 til 92 år til foredrag, kaffe og snak i et mødelokale ved Houlkær Kirke. Nogle gange er der også mindre udflugter på programmet. Mændene kommer fra forskellige steder i kommunen, og det er ikke dem alle, der har nogen særlig tilknytning til kirken.

– Vi slutter altid med fadervor, men ellers bærer Karlekammeret ikke præg af at være knyttet til kirken, fortæller Oluf Eriksen.

KOORDINATOREN HAR SVARENE

Men det giver alligevel god mening for Karlekammeret at være en del af kirken og

kirkernes sociale tilbud. For det betyder, at de blandt andet kan gøre brug af frivillighedskoordinator Elise Secher og hendes kontakter til frivillige, sogne og kommunen.

– Vi får 10.000 kroner fra Kirkernes Sociale Arbejde til at dække vores udgifter til arrangementerne. Og vi kan altid kontakte Elise, som har svarene på vores spørgsmål om økonomi og praktiske forhold. Hun sørger også for, at hjemmeplejen kender til Karlekammeret og kan gøre ensomme mænd i kommunen opmærksom på tilbuddet, siger Svend Erik Jørgensen.

KONTAKTEN TIL KOMMUNEN GÅR BEGGE VEJE

Kirsten Wenzel og Jytte Toft er af helt naturlige årsager ikke en del af Karlekammeret. Men de er også aktive som frivillige under Kirkernes Sociale Arbejde i Viborg

Man får selv en meget stor glæde ud af at være med til at stå for noget, som andre tydeligvis får noget ud af at deltage i

Svend Erik Jørgensen, Niels Nielsen, Johnny Graugaard, Oluf Eriksen, Kirsten Wenzel og Jytte Toft er blandt de 150 frivillige, der driver en stor del af kirkernes sociale tilbud i Viborg Kommune. De oplever alle, at deres indsats bliver lettet af, at sognene i fællesskab har ansat en frivillighedskoordinator.

Kommune. De står for et tilbud til ensomme unge i alderen 13-16 år.

– Det kan være unge med diagnoser eller unge, der har det svært i skolen eller har været udsat for mobning. Vi mødes med dem hver anden uge og laver mad sammen og snakker om, hvad der er sket i deres liv siden sidst. Der er altid noget at snakke om. Det kan vi mærke på dem, fortæller Kirsten Wenzel.

Kirkernes Sociale Arbejde og frivillighedskoordinatoren spiller også en nøglerolle for, at dette tilbud kan fungere.

– De unge bliver gjort opmærksom på tilbuddet gennem lærere og socialrådgivere, og så tager frivillighedskoordinatoren den første kontakt for at se, om de er i målgruppen og har lyst til at være med. Gennem vores samtaler kommer vi ret tæt på de unge, og hvis vi bliver særligt bekymrede for en af de unge, kan kontakten også gå den anden vej, så frivillighedskoordinatoren kan gøre skoler og sociale myndigheder opmærksomme på, at der måske er behov for en særlig indsats. Vi fortæller altid de unge, at vi kan have brug for at gå videre med vores bekymring, siger Jytte Toft.

EN DEL AF NOGET STØRRE

De 150 frivillige ved Kirkernes Sociale Arbejde i Viborg har ikke nødvendigvis meget med hinanden at gøre i hverdagen. Alle tilbuddene kører som selvstændige enheder bakket op af frivillighedskoordinatoren og kontoret i Houlkær. Men én gang om året samles de til en fest, hvor alle frivillige kan mødes på tværs af de mange forskellige tilbud, og her kan man få fornemmelsen af, at man er en del af noget større, og at alle dybest set er drevet af den samme motivation som frivillige.

– Man får selv en meget stor glæde ud af at være med til at stå for noget, som andre tydeligvis får noget ud af at deltage i, siger Johnny Graugaard. ■

Elise er rollemodel for provstiernes nye koordinatore

Af Troels Witter

Millionstøtte til diakonien i Viborg Stift bygger på de erfaringer, som Kirkernes Sociale Arbejde i Viborg har gjort sig – blandt andet med ansættelsen af en frivillighedskoordinator

Elise Secher fremstår ikke umiddelbart som én, der kaster om sig med store armbevægelser. Derfor vil hun nok heller ikke selv kalde sig en rollemodel.

Men det er ikke desto mindre dét, hun er.

Da seks provstier i Viborg Stift i slutningen af august modtog 14,5 millioner kroner fra Den A.P. Møllerske Støttefond til at fremme diakonien i stiftet, byggede beskrivelsen af forsøgsprojektet på erfaringer, som er indsamlet i Viborg Kommune. Her har Elise Secher været ansat som frivillighedskoordinator siden 2019, og det er i stor udstrækning hendes jobprofil, der er inspirationen bag de koordinatore, der nu skal ansættes rundt i provstierne for at koordinere diakonien foreløbigt de kommende fire år.

Hun glæder sig til at få en flok kolleger tæt på, og hun glæder sig over, at erfaringerne fra Viborg nu bliver brugt andre steder i stiftet.

– Jeg er fuld af begejstring over, at der er kommet penge til projektet. Det er en kæmpe mulighed, og lønmidlerne til koordinatorene er en gave i sig selv. Det betyder, at diakonien kan komme langt bredere ud, siger Elise Secher.

ÉT TELEFONNUMMER TIL KIRKEN

Som frivillighedskoordinator har hun en meget alsidig arbejdsdag. Der er 150 frivillige spredt rundt på diakonale projekter

over 35 sogne i hele kommunen, så der er et stort bagland at holde styr på. Samtidig har hun en tæt kontakt til kommunen og andre samarbejdspartnere som for eksempel boligelskaber, for hele grundtanken med frivillighedskoordinatoren er, at kommunen har én indgang til kirkens diakoni. Når der er så mange tilbud om alt fra sommerleje til sorggrupper, er det ikke rimeligt at forlange? At en sagsbehandler kan vide, hvad der sker rundt i sognene.

Men det ved Elise Secher – blandt andet gennem hendes bestyrelse, som består af repræsentanter fra alle sognene i kommunen.

– Det er en kæmpe fordel for kommunens sagsbehandlere, at der er ét telefonnummer til kirken, og at de har en relation til den, der tager telefonen, for kommunen har lige skullet lære os at kende, siger hun.

FINDER OG FASTHOLDER DE FRIVILLIGE

Kirkernes Sociale Arbejde i Viborg, der i daglig tale bare hedder KSA, er organiseret som en forening. Det betyder blandt andet, at der kan søges §18-midler fra kommunen til de sociale aktiviteter. Det kan kirkerne ikke gøre, men det kan KSA. Det er noget af det helt konkrete, som Elise Secher kan hjælpe de frivillige med, ligesom hun også hjælper dem med fondsansøgninger. Hun stiller også op med uundværlig hjælp til mere lavpraktiske opgaver som indkøb,

kommunikation og andre opgaver, der ellers godt kan suge energien ud af selv de mest energiske ildsjæle.

Og så kan hun hjælpe med at koordinere jagten på de frivillige, som der er stor rift om.

– Vi arbejder systematisk med at rekruttere de frivillige, og gennem KSA står vi klar med hjælp og støtte, så de bliver ved med at være frivillige på kirkernes tilbud. Nogle gange henvender kommunen sig også med borgere, der godt kunne tænke sig at være frivillige på et projekt. Det er et godt eksempel på, at samarbejdet går begge veje, fortæller Elise Secher.

SAMLER KRÆFTERNE

Hun peger også på, at man med en samlet koordinering kan få større udbytte af de enkelte sociale tilbud, som sognene sætter i søen. Mange af tilbuddene kører fint på egen hånd, og det får de naturligvis lov til. Men der er andre tilbud, som fungerer bedre med en koordineret indsats på tværs af sognene.

– Der er nogle projekter, som er svære at køre i et enkelt sogn. Det gælder for eksempel vågetjenesten. Her kan jeg som frivillighedskoordinator hjælpe med at samle kræfterne, så vi kan samle nok frivillige til at få et godt diakonalt tilbud, der når så bredt ud som muligt i hele kommunen, siger Elise Secher. ■

Unik støtte til ny diakonal satsning

Af Asger Nørkær Nielsen og Britta Vig Carlsen (foto)

To "Fælles om"-konferencer afholdt i 2022 og 2023 har udmøntet sig i et konkret forsøgsprojekt, der er bevilliget hele 14,5 millioner kroner fra Den A.P. Møllerske Støttefond. Projektet skal give flere sognebørn i Viborg Stift adgang til sorggrupper, parforholdspleje, ferietilbud og anden diakonal hjælp.

Diakonien i Viborg Stift skal styrkes. Det er ambitionen hos Viborg Stift og organisationen Menighedsplejen i Danmark. Og med hele 14,5 millioner kroner i støtte fra Den A.P. Møllerske Støttefond udruller partnerne nu et forsøgsprojekt, som over de næste fire år skal engagere hundredvis af nye frivillige og kvalificere og udbygge de eksisterende diakonale tilbud i stiftet.

På den måde vil man selv i de mindste sogne kunne tilbyde hjælp til mennesker i sårbare situationer.

Konkret går projektet ud på, at der skal etableres provstimenighedsplejer i seks kommuner – Skive, Struer, Lemvig, Holstebro, Herning og Ikast-Brande. Hver af disse vil have en frivillighedskordinator ansat, som skal rekruttere og administrere frivillige og være bindeled til kommunens socialforvaltning.

Det vil gøre, at de kommunalt ansatte, som er i kontakt med borgerne, ikke skal ringe rundt til forskellige sogne i forsøget på at finde en besøgsven eller et ferietilbud til børnefamilier. Med de nye ansatte i provstierne, får kommunerne altså en nem og bekvem mulighed for at tilbyde hjælp til borgere, der har brug for noget, som kommunerne ikke kan hjælpe dem med.

– Kirken skal være der for andre – og særligt dem, der har det sværest – og kirken skal arbejde sammen med andre gode kræfter for at lindre nøden i vores samfund, siger Biskop over Viborg Stift Henrik Stubkjær.

MENIGHEDSPLEJEN I DANMARK

Menighedsplejen i Danmark er en paraplyorganisation for cirka 500 lokale menighedsplejer, der arbejder med at udbrede diakonien lokalt og på landsplan. Organisationen arbejder med at støtte sine medlemmer med diakoni lokalt gennem projekter såsom Folkekirken's Feriehjælp, støtte til psykisk syge, besøgs- og aflastningstjenesten, netværk for udsatte børnefamilier og meget mere. De kalder sig også Center for Sognediakoni, fordi de samler og inspirerer til lokalt diakonalt arbejde.

Læs mere på www.menighedsplejer.dk.

DIAKONALT FORSØGSPROJEKT

- Projektet løber over fire år
- Det er støttet med 14,5 millioner kroner af Den A.P. Møllerske Støttefond
- Der er finansiering til fire års ansættelser og tre års aktiviteter
- Når forsøgsperioden udløber er håbet, at der vil være fundet 100 nye frivillige til hver af de seks provstimenighedsplejer
- Efterfølgende kan projektet fortsætte, men det forudsætter, at det kan finansieres på en anden måde. Det kunne for eksempel være gennem medlemskaber og kommunal støtte.

SYV DIAKONALE OMRÅDER

Formålet med projektet er ikke at overtage kommunens opgave på velfærdsområdet, men at samarbejde med kommunen om omsorg for næsten.

Foruden at koordinere samarbejdet mellem kommunen og sognene, vil de nye frivillighedskordinatorer igangsætte diakonale tilbud på tværs af sognene, så de sogne, der er for små til at afholde for eksempel sorggrupper, går sammen med andre om en fælles sorggruppe, så alle sogne uanset størrelse har diakonale tilbud.

– De nye provstimenighedsplejer skal styrke samarbejdet mellem kommune, kirke og de diakonale organisationer. Internt i folkekirken skal de nye, diakonale platforme styrke erfarings- og ideudvekslingen på tværs af sognene. De nye frivillighedskordinatorer skal rekruttere, kvalificere, supervisere og inspirere hundredvis af nye frivillige, der skal fremme det gode liv for børn, unge, par, familier og ældre. Tilbuddene henvender sig til alle aldersgrupper, og uanset om de bor i byerne eller på landet, fortæller Steen Hedemann Andreassen, stiftspræst for diakoni i Viborg Stift.

De syv ben, som det diakonale arbejde vil hvile på, er: sorggrupper for alle aldersgrupper, trivselsgrupper i samarbejde med skolerne, ferietilbud, ungegrupper, sommerlejre for udsatte familier, tilbud til par, aktiviteter for mænd og juleaftensarrangementer.

FLERE FRIVILLIGE

I hver af de seks nye provstimenighedsplejer bliver der etableret bestyrelser. Bestyrelserne skal bestå af menighedsrådsmedlemmer fra sognene i det respektive provsti, en person udpeget fra kommunen og andre diakoniinteresserede for at sikre den kommunale og lokale forankring.

Det storstilede støtteprojekt udspringer af to "Fælles om"-konferencer afholdt i henholdsvis januar 2022 og marts 2023. Her mødtes kirke, kommuner og organisationer for at diskutere, hvordan de tre parter bedst supplerer hinanden på det sociale område. I sensommeren 2023 blev der givet tilsagn om støtte på i alt 14,5 millioner kroner, som skal række til ansættelser af frivillighedskordinatorer i fire år og aktiviteter i tre år.

Efter forsøgsperioden er forhåbningen, at modellen er blevet bæredygtig og således kan fortsætte. I løbet af forsøgsperioden er målet at engagere mindst 100 nye frivillige i hver af de seks kommuner, hvor der etableres provstimenighedsplejer. ■

FØRSTE MØDE FIK INTERESSEN FOR DIAKONIPROJEKT TIL AT BLOMSTRE

Af Asger Nørkær Nielsen

Et stærkere samarbejde mellem kommune og kirke skal bringe diakonal hjælp ud til mange flere sognebørn, end det er tilfældet i dag. På informationsmøder, der holdes i disse dage, bliver de første frø sået.

En torsdag aften, 21. september, var præster, provster, menighedsrådsmedlemmer og andre diakonalt interesserede mødt op i Humlum Kirkehus for at blive klogere på perspektiverne i det nye diakoniprojekt i Viborg Stift, som der er givet 14,5 millioner kroner i støtte til fra Den A.P. Møllerske Støttefond.

– Der var en god stemning, folk spurgte løs, og flere tilkendegav, at de syntes, det lød spændende, siger Steen Hedemann Andreassen, diakonipræst i Viborg Stift og en af tovholderne bag projektet.

Det bliver afgørende at få skabt engagement om projektet, siger han. Og derfor er en af hans opgaver nu at formidle, hvor stor en mulighed det faktisk er, når stiftet har fået så generøs støtte:

– Det her er en kæmpe gave for Folkekirken. En kæmpe mulighed for at styrke det diakonale arbejde. Ikke bare i bysogne, men også i landsogne. Og fordi vi som den eneste aktør i Danmark er til stede i alle afkroge af hver eneste kommune, er vi også en spændende samarbejdspartner for enhver kommune i hele landet. Det her er også en kæmpe gave til dem, siger han.

SOGNENE SKAL INDSTILLE MEDLEMMER TIL BESTYRELSE

De bestyrelser, som hver af de seks nye provstimenighedsplejer skal danne, bliver væsentlige, for at projektet kan blive en succes.

Det er sognene, der skal indstille bestyrelsesmedlemmerne. Gerne så bestyrelserne ender med at indeholde både lægfolk

og præster. Op til to medlemmer fra hvert sogn, så når man for eksempel har 16 sogne, som Struer Provsti har, vil en bestyrelse omtrentligt bestå af 16-32 medlemmer.

Bestyrelserne kan altså blive temmelig store, og derfor, siger Steen Hedemann Andreassen, er det afgørende, at de rigtige formænd bliver fundet.

– Vi får brug for dygtige formænd, der kan skabe korte, dynamiske og konstruktive møder, som man går fra opløftet og med følelsen af, at der sker noget, siger han.

De seks nye bestyrelser – i kommunerne Skive, Struer, Lemvig, Holstebro, Herning og Ikast-Brande – skal være på plads i de sidste måneder af 2023. Derefter skal der hvert sted laves ansættelsesudvalg, som

Jeg mærkede lige så stor lokal opbakning og interesse, som jeg havde håbet på.

▲ Mei Petersen fra Menighedsplejen i Danmark var tovholder på det første info-møde.

skal finde den nye koordinator, der skal begynde i stillingen omkring 1. marts 2024.

Der var omkring 30 deltagere til det første info-møde, der fandt sted i Humlum Kirkehus.

100 NYE FRIVILLIGE I HVERT PROVSTI

– Det er vigtigt at finde den rette koordinator, en der kan være i stillingen i alle fire år, som kan skabe gejst og god stemning, siger Steen Hedemann Andreassen.

De nye koordinators behøver ikke være eksperter i diakoni. Det er derimod vigtigt, at de er i stand til at rekruttere, kvalificere, supervisere og inspirere de frivillige, som bliver de bærende elementer i de nye projekter.

Og der bør blive nok at rive i. For over de tre år med aktiviteter, som der indtil videre er finansiering til, er målet, at der skal findes omkring 100 frivillige i hvert af provstierne.

SPØRGSMÅL FRA SALEN

På informationsmødet i Humlum var der mulighed for at få afklaret nogle af de spørgsmål, som man kan sidde med som provsti, kommune eller sogn.

For eksempel kan der være behov for at få afklaret, i hvilken udstrækning det diakonale kan foregå i samspil med foreninger. Og det er noget, bestyrelsen ude i de enkelte provstimenighedsplejer skal finde ud af. Her er det vigtigt at skelne mellem, hvad kommunen gør, og hvad kirken gør. På mødet i Humlum spurgte en repræsentant fra Kirkens Korshær for

eksempel, om det kunne give mening at samarbejde:

– Vi skal passe på ikke at slå for stort et brød op. Min forsigtige respons var, at vi ikke skal lave varmestuer og arbejde med hjemløse, for det er vi ikke kvalificerede til. Men når korshæren begynder at udrolle familiearbejde, er det spændende, og der kan være basis for et samarbejde. Det er nemlig et af vores arbejdsområder. Så foreningerne skal kende provstimenighedsplejernes begrænsninger, siger Steen Hedemann Andreassen.

De seks diakoniområder, som ligger inden for støtteprojektet, er: sorggrupper, ferietilbud, trivselsgrupper, tilbud til par, aktiviteter for mænd og ungegrupper.

PROVST TROR PÅ STOR INTERESSE

Fra Struer Provsti var provst Birgitte Krøyer dukket op på informationsmødet i Humlum.

– Jeg mærkede lige så stor lokal opbakning og interesse, som jeg havde håbet på. Der var repræsentanter fra det fleste menighedsråd, præster og flere lokale foreninger. Ligesom både byrådet og kommunen var repræsenteret med flere ansatte. Vi fik en fin orientering, siger hun.

Næste skridt er stiftende generalforsamling i december.

– Jeg fornemmer, at det ikke bliver svært at få en bestyrelse, for opbakningen er så stor, siger Birgitte Krøyer.

I Struer Provsti er der faktisk allerede en menighedspleje for alle kirkerne. Men de aktiviteter, som den laver, kommer ikke til at overlapse med den nye menighedsplejes. Og det er aftalt med den nuværende menighedspleje, at den fortsætter sideløbende med den nye.

– De kommer heldigvis ikke til at konkurrere, for indstillingen er et ønske om at arbejde sammen og styrke hinanden – og også den nuværende menighedspleje vil kunne trække på den nye koordinator. Og så kan det være ad åre, at det giver mening, at foreningerne lægges sammen, siger Birgitte Krøyer.

Projektet giver nogle fordele, mener provsten, som man ikke førhen har haft.

– Ofte med sådanne projekter er der korttid til at få noget til at konsolidere sig, når man er mange, der skal arbejde sammen. Så der var flere på mødet, der udtrykte stor glæde for, at der er lønkroner så længe, for det er det, det plejer at skorte på. Der er god tid til at finde hinanden og koordinere arbejdet, siger Birgitte Krøyer.

Desuden ser hun perspektiver i at have en person ansat til at koordinere diakoniarbejdet.

– I dag har vi ingen ansatte, som har den opgave, men er afhængig af frivillige kræfter, som synes, det er meningsfuldt at deltage i det sociale arbejde. Det betyder også, at der

nogle gange er gode ideer rundt omkring, som vi ikke får grebet. Med en koordinator kan vi gribe dem, siger Birgitte Krøyer og påpeger, at der er et behov for at løfte hjælpen til for eksempel ensomme, unge, der mistrives, og socialt udsatte.

– Jeg ser meget frem til at få alle de gode muligheder, som projektet rummer, foldet ud.

DET NYE DIAKONIPROJEKT

- Projektet er støttet med 14,5 millioner kroner af den A.P. Møllerske Støttefond.
- I seks kommuner - Skive, Struer, Lemvig, Holstebro, Herning og Ikast-Brande - skal der etableres provstimenighedsplejer med en bestyrelse bestående af både lægmænd og præster fra provstiets sogne. Der skal desuden ansættes en koordinator i hver provstimenighedspleje, som skal være et bindeled mellem kommunen og de frivillige.
- Der er finansiering til fire års ansættelse af koordinatore samt tre års aktiviteter.
- Efter støtteperioden er målet, at projektet er finansielt bæredygtigt via for eksempel medlemskaber og kommunal støtte.
- Et andet mål er, at hver af de seks nye provstimenighedsplejer skal finde 100 frivillige til at løfte de diakonale opgaver.
- De diakonale aktiviteter, som projektet har til formål at udbrede i alle sogne, er sorggrupper, ferietilbud, trivselsgrupper, tilbud til par, aktiviteter for mænd og ungegrupper. Alt sammen noget, som ikke allerede varetages af kommunen. ■

◀ **Provst Birgitte Krøyer fra Struer Provsti i samtale med Steen Jakobsen, formand for Social-Sundheds og Arbejdsmarkedsudvalget i Struer Kommune.**

◀ **Et af initiativerne for unge grupperne kunne være mobilfri tid.**

Aktiviteter for mænd er et af de syv ben som det diakonale arbejde vil hvile på. ▶

”

Det bedste samarbejde vokser nedefra. Jeg tror ikke på, at det virker, hvis vi som politikere vil diktere, hvordan det skal være.

SOCIALT SAMARBEJDE ER ET UDTRYK FOR BÆREDYGTIGHED

Af Troels Witter

**Det handler ikke kun om begrænsede ressourcer, når kommunen
rækker ud efter kirkens hjælp til at løfte det sociale ansvar.
Det handler også om en samfundsforståelse, der er under
forandring, mener Hernings viceborgmester.**

Man skal ikke bladre langt i tidens aviser for at finde historier om velfærdsstaten under pres. Stat, regioner og kommuner kan ikke længere løfte de opgaver, som de i årtier har varetaget som en indbygget del af velfærdsstaten.

Anne Mette Bang Rasmussen er valgt til byrådet i Herning Kommune for Venstre. Hun er viceborgmester og formand for Børne- og Familieudvalget og oplever i mange sammenhænge, at det offentlige tilgang til det sociale ansvar er under forandring for tiden.

– Vi kan som kommune ikke løfte opgaven alene. Nogle gange, fordi vi ikke har ressourcerne til det, men vi er heller ikke altid de dygtigste til det. Derfor er der brug for, at vi rækker ud til civilsamfundet og holder døren åben for alle, der vil bidrage – for eksempel kirken, siger Anne Mette Bang Rasmussen.

SAMARBEJDET SKAL VOKSE NEDEFRÅ

Hun var i februar 2023 med til at arrangere konferencen ”Fælles om det sociale ansvar”, hvor omkring 80 repræsentanter fra Herning Kommune og de 35 sogne i kommunen gik i dialog om et styrket samarbejde.

Anne Mette Bang Rasmussen var glad for at opleve, hvordan snakken i løbet af dagen åbnede for en større forståelse parterne

imellem, så samarbejdet kan vokse frem gennem relationer og en naturlig nødvendighed rundt i sognene.

– Det bedste samarbejde vokser nedefra. Jeg tror ikke på, at det virker, hvis vi som politikere vil diktere, hvordan det skal være. Vi kan være med til at facilitere møder mellem de forskellige parter, men det konkrete samarbejde skal vokse lokalt. Herning Kommune er en geografisk stor kommune, og der vil være forskel på, hvilke opgaver man kan løfte rundt i de forskellige sogne – blandt andet, fordi det sociale engagement mange steder er personbåret af de lokale ildsjæle, siger hun.

SKAL MØDES PÅ LIGE FOD

En udfordring i et styrket samarbejde mellem kommune og kirke handler om kendskab. Man skal vide, hvad man kan bruge hinanden til, og den opgave kan blive lettere med ansættelsen af en frivillighedskordinator. Men det handler også rigtig meget om dialog og åbenhed fra begge parter, og en forståelse af organisationernes forskellighed, understreger Anne Mette Bang Rasmussen.

– Det er vigtigt, at vi møder hinanden på lige fod og med et ønske om at blive klogere på, hvad vi kan gøre for hinanden. Herning Kommune har allerede et tæt samarbejde på det sociale område med organisationer som Headspace, Frivilligcenter Herning, Blå

Kors og flere andre. Alle, der vil tage et socialt medansvar er velkomne i min verden, siger hun.

DET HANDLER OGSÅ OM BÆREDYGTIGHED

Når kommunen rækker ud til kirken efter hjælp til at løfte det sociale ansvar, bliver det indimellem udlagt som en spareøvelse. For Anne Mette Bang Rasmussen handler det også om et større perspektiv og en grundlæggende samfundsforståelse.

– Danmark er bygget på andelsbevægelsen, på foreningstanken og ideen om, at vi hjælper hinanden. Jeg synes, det er vigtigt, at vi lærer hinanden og vores børn om værdien af fællesskab. Når kirken og kommunen hjælper hinanden med at løfte det sociale ansvar, så er det for mig også et udtryk for bæredygtighed, siger hun. ■

”

Jeg føler mig fyldt op på en god måde.

”

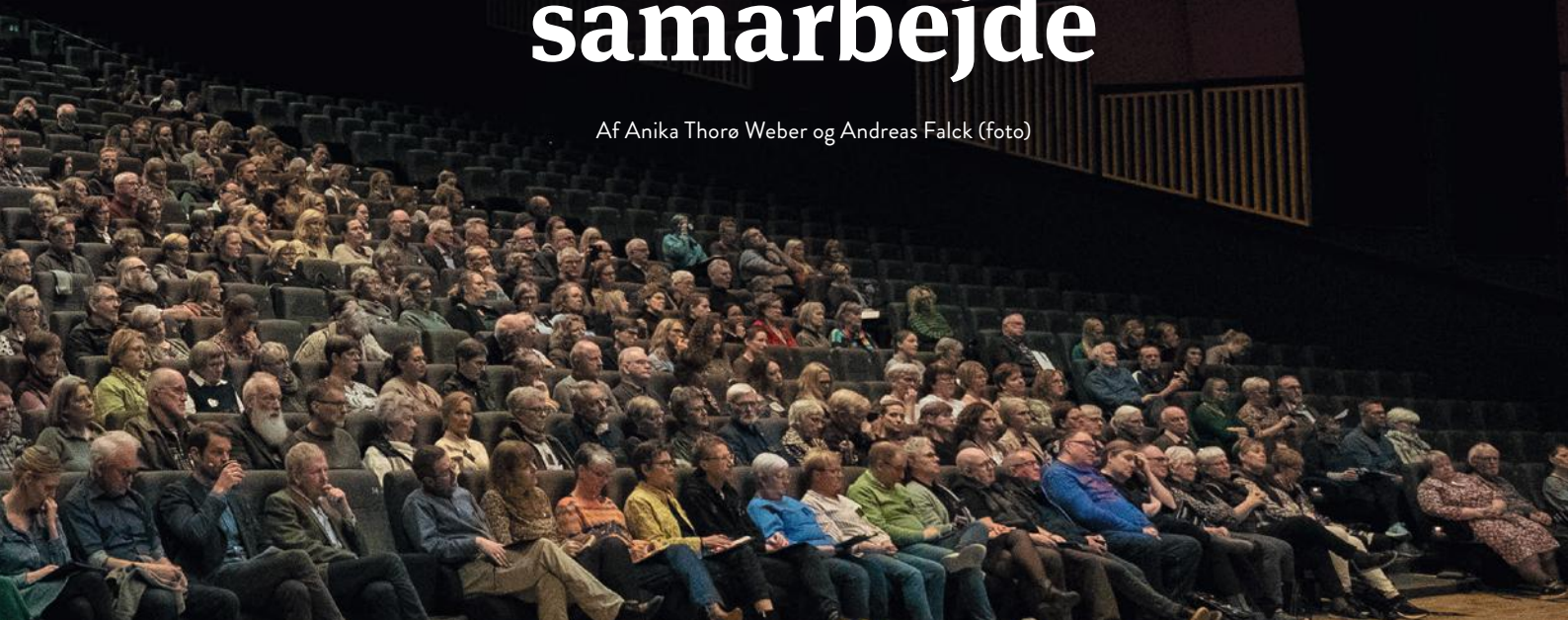
Jeg tager en masse med mig fra konferencen, som jeg vil bruge lidt ekstra tid på at reflektere over, inden hverdagen bare tager over igen.

▲
Lisa Bjarre Olsen gik fra konferencen med et fornyet fokus på åbenhed overfor andre aktører, der kan bidrage på det sociale område.

Succesfuld konference:

Deltagere fik fornyet energi – og lyst til øget socialt samarbejde

Af Anika Thorø Weber og Andreas Falck (foto)

– Jeg føler mig fyldt op på en god måde. Vi fik et kærligt spark, og jeg er blevet opmærksom på, hvordan vi skal gøre endnu mere for at være åbne overfor hinanden på tværs af aktører – eksempelvis, når organisationer henvender sig til os som kirke.

Sådan lyder konklusionen fra Lisa Bjarre Olsen, der som kirke- og kulturmedarbejder i Kjellerup Kirke var en af deltagerne til årets store 'Fælles Om'-konference afholdt af Viborg Stift fredag 24. marts 2023 i Kulturcenter Skive.

I januar 2022 blev en lignende event afholdt, men den var målrettet ledere indenfor kirker, kommuner og organisationer, mens denne dag var tiltænkt folk som Lisa Bjarre Olsen, der som 'frontpersonale' er helt tæt på det sociale arbejde, der bliver udført rundt i de kommuner og sogne, der hører under Viborg Stift.

Gennem 10 spor med fokus på forskellige udsatte grupper i samfundet samt

fælles oplæg afholdt af blandt andre psykolog Svend Brinkmann og forsker Helle Hein var målet at give inspiration til, hvordan det sociale samarbejde kan styrkes – og måske bedst i fællesskab på tværs af aktører.

– Jeg tager en masse med mig fra konferencen, som jeg vil bruge lidt ekstra tid på at reflektere over, inden hverdagen bare tager over igen, siger Lisa Bjarre Olsen, der blandt andet fik et fornyet blik for, hvordan nogle indsatser kan udføres med frivillige kræfter alene, mens andre typer projekter kræver en lønnet medarbejder, der kan tage styringen.

ET TILLØBSSTYKKE

Lisa Bjarre Olsen var langt fra den eneste, der gik fra konferencen med fornyet energi og refleksioner over, hvordan det sociale arbejde kunne se ud i hendes nære virkelighed fremadrettet.

Faktisk havde arrangørerne håbet at samle omkring 300 deltagere til konference- ▶

dagen, men interessen viste sig at være langt større. I alt deltog omkring 500 repræsentanter fra kirker, kommuner og organisationer fra hele stiftets dækningsområde.

– Vi er enormt taknemlige over den store opbakning, der viser, at der er et ønske om samarbejde og et behov for en sådan konference. Men konferencen skal ikke måles på, at det var en vellykket dag – den skal måles på det, der sker herefter, når vi forhåbentlig får skabt samarbejder på tværs, siger Steen Hedemann Andreassen, der som stiftspræst for diakoni var tovholder på konferencen.

Han får støtte fra Skives borgmester Peder Christian Kirkegaard (V), der ligesom Steen Hedemann Andreassen tror på værdien af et samarbejde på tværs.

– Vi kan nogle ting som kommune, men vores civilsamfund og kirkelige organisationer kan en masse andet. Når vi mødes om sådan en dag og udveksler erfaringer,

så er jeg sikker på, at det bringer os videre i et samarbejde, som der er hårdt brug for, siger borgmesteren, der stod for velkomsten til konferencen sammen med Viborg Stifts biskop, Henrik Stubbkjær.

Også han glædede sig over at se så mange mennesker samlet på tværs af aktører.

– At møde mennesker i nød har altid været helt centralt for kirken. Det er det også for os her i Viborg Stift. Vi har inviteret kommuner og sociale organisationer, fordi vi ved, at når vi gør tingene sammen, så bliver vi bedre. Derfor skal konferencen være et praktisk sted, hvor tingene kommer til at gro nedefra, siger han.

ARBEJDESTØJET SKAL PÅ

Med masser af inspiration i bagagen til de mange fremmødte er det med Henriks Stubbkjærs ord nu tid til, at nye projekter skal gro nedefra – og meget tyder på, at det allerede er i gang.

Blandt deltagerne på dagen var der flere, der tog konkret inspiration med sig hjem. Pia Ellesøe fra Integrationsrådgivningen i Lemvig vil inddrage kommunen i sine overvejelser om initiativer for ukrainske flygtninge, mens byrådsmedlem i Skive Kommune Dorthe Dalsgaard (V) fik fornyet energi til at fokusere på, hvordan man skaber fællesskaber ude i landsbyerne.

Og så er håbet, at man også på et større plan kan skabe samarbejder på tværs.

Derfor har Viborg Stift netop søgt fondsmidler til at igangsætte en større strategisk indsats, så der fremover kan laves menighedsplejer på provsti-plan, der skal fungere som samlende organer for kirkens sociale arbejde, så organisationer og kommuner ved,

”

At møde mennesker i nød har altid været helt centralt for kirken. Det er det også for os her i Viborg Stift. Vi har inviteret kommuner og sociale organisationer, fordi vi ved, at når vi gør tingene sammen, så bliver vi bedre.

hvem de skal kontakte, hvis de har ideer til et samarbejde inden for det sociale område.

– Vores håb er, at ideen om menighedsplejer på provsti-plan bliver til virkelighed inden længe, så vi kan få gang i større samarbejder på tværs. Og så håber jeg selvfølgelig, at deltagerne på konferencen er gået begejstret hjem og knytter nogle kontakter lokalt, når de får ideer til nye projekter. Nu skal vi i arbejdstøjet, siger stiftspræst Steen Hedemann Andreassen. ■

**VIL DU SE MERE
FRA KONFERENCEN**

Kirken kan genvinde sin relevans gennem diakonien

Af Troels Witter

Frem til dannelsen af velfærdsstaten var kirken den vigtigste sociale aktør i samfundet. Den rolle kan kirken få igen på nye måder, mener tidligere professor Peter Lodberg.

Velfærdsstaten tager sig af sine svage gennem de sociale myndigheder og institutioner. Den anskuelse har været gældende i årtier og har været opfattet som en forudsætning for den måde, vi har indrettet vores samfund på.

Men man skal ikke kigge langt tilbage i historien for at finde en anden samfundsorden – og man skal heller ikke skue særligt langt ud i fremtiden for at se, at velfærdsstaten ikke længere er, hvad den har været. Det kan give kirken en mulighed for igen at spille en hovedrolle i at løfte samfundets sociale ansvar.

– Det sociale ansvar har altid været kirkens kerneområde og er klart formuleret i Matthæus-evangeliets kapitel 25. Det er i

kirkens forhold til næsten, til de udsatte og de sårbare, at man møder Kristus. Tidligere var det i klostervæsenet, at man tog imod de fattige, de syge og dem på flugt, men med reformationen nyfortolkede Luther budskabet og gjorde samfundet til det nye kloster. Det var et kalds- og standssamfund, hvor alle funktioner havde opgaver og dermed deres del af det sociale ansvar. Bageren skulle bage godt brød, så folk kunne blive mætte, og fyrsten skulle holde fred i sit fyrstedømme, så ingen led nød, fortæller Peter Lodberg, forhenværende professor i teologi ved Aarhus Universitet.

KVINDERNE DREV DIAKONIEN

Med industrialiseringen forsvandt det hierarkiske samfund, som Luther havde defineret den reformerte kirke i forhold til. Det

betød også en forandring af kirkens sociale engagement – diakonien, som i slutningen af 1800-tallet i høj grad blev drevet af kvinder, der ikke havde plads på datidens arbejdsmarked.

– Det var kvinder, der med base i Indre Mission etablerede børnehjem, alderdomshjem, kvindehjem og mandehjem omkring 1900-tallet. Det var en nyfortolkning af Luthers tanker om at tage medansvar for en social udvikling. Mange af de forskellige hjem og senere også sygehuse var drevet for penge, der blev samlet ind i missionshusene rundt i landet. Med tiden begyndte kommunerne også at spæde til, og på den måde får vi hér det første fælles sociale arbejde mellem kommune og kirke, siger Peter Lodberg.

”

Det bliver meget interessant at se, hvilke former for sociale projekter man kan etablere – og hvem der skal drive det.

NYE FORMER FOR SAMSKABELSE

Med tanken om velfærdsstaten og den omfattende sekularisering i efterkrigstiden tog stat og kommune det sociale ansvar i egen hånd, og dermed forsvandt kirkens diakonale rolle i samfundet. Men i disse år fattes velfærdsstaten både penge, personale og politisk vilje, og dermed kan kirken igen få en vigtig social rolle at spille, pointerer Peter Lodberg.

– Nu opdager vi, at velfærdsstaten er ved at miste energi, og derfor er det relevant at se på, om man kan lave nye former for samskabelse og blandingsøkonomi mellem kommune og kirke. Samtidig skal folkekirken finde sin plads i et sekulariseret og multireligiøst samfund, hvor kirken skal passe på ikke at komme for sent til fremtiden. Måske kan det sociale ansvar være en måde for kirken at genvinde relevansen på, og det kan måske også blive en tiltrængt saltvandsindsprøjtning til at give lægfolk en ny rolle i kirken.

Men det er vigtigt at holde sig for øje, at man ikke skal engagere sig i de sociale opgaver for at skaffe flere medlemmer eller vinde anerkendelse. Man skal gøre det, fordi der er en opgave, der skal løses, siger han.

ET SPØRGSMÅL OM RESSOURCER

Peter Lodberg mener, at kirken kan hente inspiration til fremtidens diakoni i de store kirkelige organisationer som Folkekirkens Nødhjælp, Kirkens Korshær og Blå Kors, der har professionaliseret diakonien og er blevet vigtige samarbejdspartnere for de sociale myndigheder. Samtidig peger han på erfaringerne i Viborg Stift, som efter hans mening er langt foran de andre stifter i landet, når det handler om at definere kirkens sociale rolle.

Men også i Viborg Stift venter en stor udfordring på at blive løst, for kirken har hverken munke eller store socialt engagerede kvindegrupper uden for arbejdsmarkedet at trække på i dag og i den nærmeste fremtid.

– Det helt store spørgsmål er, om man har ressourcerne rundt i de lokale menigheder. Det bliver meget interessant at se, hvilke former for sociale projekter, man kan etablere – og hvem der skal drive det. Skal det være kirke- og kulturmedarbejderen? Skal det være præsten? Skal det være de frivillige, eller skal man ansætte særlige diakoni-medarbejdere? Den bliver den store udfordring, siger Peter Lodberg. ■

Kunsten at "prikke"

Af Henrik Helms

170 menighedsrådsformænd, provster og formænd for valgbestyrelserne var samlet til valgmøde i Tinghallen, for at blive klædt på til de udfordringer som kan vente, når der skal vælges nye menighedsråd til næste år.

Birgitte Graakjær Hjort, der er områdeleder for viden og udvikling i Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, var inviteret af Viborg Stiftsråd til at sætte tal og ord på både udfordringer og glæder ved at sidde i menighedsrådet. Men også for at give folk et lille "prikke"-kursus, når de skal hjem og finde nye til menighedsrådet.

– De skal gerne have opdaget et eller andet, og fået noget at vide som de ikke vidste, og som de kan gå hjem og bruge, forklarer Birgitte Graakjær Hjort.

EN POSITIV FORSKEL

Og det var ikke kun Birgitte, som fik lejlighed til at sige noget. Der blev livligt erfaringsudvekslet ved bordene, hvor man havde samtaler på tværs af menighedsrådene. Her blev der blandt andet snakket om, hvilke aktiviteter, der gør en forskel, når du sidder i menighedsråd i de lokale sogne. Svarene var meget forskellige, hvor det kunne være velstrukturerede møder, en gnidningsløs renoveringsproces og succeser på Facebook, der kunne gøre en positiv forskel.

ENGAGEMENT PÅ EN MØRK NOVEMBERAFTEN

Birgitte Gråkjær var glædeligt overrasket over det store fremmøde:

– Jeg synes, der emmer af engagement, og at så mange er kommet en mørk novemberaften er imponerende.

Nogle af de nøglepunkter, hun kom med, som menighedsrådene kunne arbejde videre på, var:

1. Brug 15 minutter på hvert rådsmøde til at name-droppe.
2. Vælg nogen, der kan noget, I har brug for.
3. Begynd med dem, nogen af jer kender.
4. Vurdér, hvem der har brug for at blive spurgt og af hvem.
5. Spørg personligt.
6. Giv plads til de nye.

◀ Birgitte Graakjær Hjort, der er områdeleder for viden og udvikling i Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, syntes fremmødet var imponerende.

”

For det kræver mod at gå hjem og “prikke”, for det er der bare nogen af os, som ikke så godt kan lide.

GODKENDT MISSION

For Birgitte Graakjær Hjort ville to ting få hende til at føle, at hendes mission denne aften er lykkedes:

- Hvis de har fået deres tidsplan rykket nogle måneder frem og føler, de har fået et “prikke-kursus”, så er alt godt, smiler hun.
- For det kræver mod at gå hjem og “prikke”, for det er der bare nogen af os, som ikke så godt kan lide. Jeg er selv blevet bedre til at “prikke” og spørge direkte, fordi jeg ved, at det er det, der virker, og fordi jeg ved, folk tager det som en tillidserklæring og ikke oplever det som anmassende..

Biskop Henrik Stubbjær glædede sig over både det store fremmøde og engagementet hos alle de menighedsrådsmedlemmer, der var kommet, og sendte folk hjem med en positiv opfordring:

- Lad være med at sige, at menighedsrådsarbejdet ikke er noget særligt – for jo, det er noget særligt. Og der er en særlig grund til, at I prikker nogen på skulderen og spørger, om de vil være med til at gøre en forskel. ■

HANS TAUSEN-PRISEN

Med Hans Tausen-prisen ønsker Viborg Stiftsråd at skabe interesse for og øge kendskabet til de mange gode kirkelige initiativer og ideer, som findes i Viborg Stift. Tanken med initiativprisen er helt enkelt, at initiativer og ideer bringes frem i lyset, bliver præsenteret og honoreret. Initiativerne kan på den måde blive til inspiration og gavn for hele Viborg Stift.

Prisen blev uddelt første gang i 2017.

Prisen består af både et diplom og 10.000 kroner, som modtageren frit kan anvende efter eget ønske. Indstillinger til prisen sendes til stiftet, og en dommerkomité vil bedømme de indkomne forslag.

PRISKOMITEENS MOTIVATION

Nogle formår at omdanne problemer til udfordringer – og tænke positivt på løsninger.

Det gælder også vores modtagere af dette års initiativpris.

Det kan være en udfordring at skaffe arbejdskraft til det, som bliver kaldt udkantsdanmark – men udkant kan også være vandkant, der tilbyder attraktive muligheder.

Sådan har man angrebet udfordringen med for få præster i Salling Provsti – hvor kandidatstuderende på teologi er blevet tilbudt sommerpraktik i vandkanten med bolig, bil, cykel, kirker og menighed til rådighed.

Det har givet en række studerende mulighed for hen over sommeren at prøve præstegerningen af med udsigt til vandkant.

Som en af de studerende siger: Jeg vil virkelig anbefale mine medstuderende at komme ud og prøve, hvordan det er i andre dele af landet. Hvis det da er muligt, for dette er et tilbud jeg ikke har set før.

Derfor finder stiftsrådet det også helt naturligt at anerkende de to tovholdere og initiativtagere til dette unikke projekt: Sofie Skamris Pedersen og Thomas Frydendal Nielsen.

Til lykke med stiftsinitiativprisen 2023.

PRÆSTEDUO MODTAGER INITIATIVPRIS

Af Asger Nørkær Nielsen

Modtagerne af Hans Tausen-prisen 2023 er taknemmelige for, at der er så kort fra tanke til handling i stiftet. Det giver lyst til at gentage succes med sommerpraktikanter.

8. september 2023 var der stiftsamenighedsstævne i Viborg med over 300 deltagende fra alle stiftets lag. Stævnet bød på mange festlige og spændende indslag med musik, debat og kåringer af gode initiativer.

Hans Tausen-prisen, der bliver givet til nogle, der har taget et godt initiativ eller haft en god ide, som fortjener udbredelse i hele stiftet, blev uddelt til stævnet. I år gik prisen og de medfølgende 10.000 kroner til sognepræsterne i Salling Provsti Sofie Skamris Pedersen og Thomas Frydendal Nielsen, fordi de i foråret fik den ide at invitere studerende fra landets teologiske fakulteter eller pastoralseminarier på sommerpraktik, og ikke mindst fordi de efterfølgende førte ideen ud i livet med hjælp fra hele provstiet og med midler fra stiftsrådet samt provstiusvalgene i Salling og Skive Provstier.

– Vi er enormt glade for anerkendelsen. Det har været fantastisk med den opbakning, der har været hele vejen igennem, både på provstiniveau, men også fra stiftsrådet. Det er vi meget taknemmelige for, for ellers var det jo ikke muligt, siger Sofie Skamris Pedersen, sognepræst i Nordsalling-Fur Pastorat.

– Vi ser også prisen som et symbol på, at det er blevet set og anerkendt, at vi har forsøgt at hjælpe med at løse en af de udfordringer, vi står i som kirke – nemlig præstemangel særligt i landsognene.

VIL GENTAGE HVIS MULIGT – MEN VÆRE TIDLIGERE UDE

Praktiktilbuddet gjaldt i juli og august, og i alt tre praktikanter fik stillet præstegård,

bil og menighed til rådighed, mens de med støtte fra området præster fik lov at være med til at prædike, at holde gudstjeneste, at deltage i begravelses-, dåbs- og vielses-samtaler og meget andet. Alt sammen med det formål at skabe bevidsthed hos de studerende og nyuddannede om, at der er god grund til at kigge mod de mindre lokalsamfund, når de er klar til at søge embede.

Det har været en fornøjelse at få en ide til noget og få det til at ske, fortæller Sofie Skamris Pedersen.

– Det er interessant at få lov at søsætte et projekt og realisere det. Man kan måske ellers have den forestilling, at Folkekirken er en supertanker, der ikke sejler samme dag, som den laster. Men sådan har det ikke været. Vi har fået lov til at køre derudaf, og det har været enormt motiverende og tilfredsstillende. Der har ikke været en masse bureaukrati for at komme i gang, siger hun.

Det giver lyst til at gentage succesen næste år, såfremt de igen kan finde midler, og interessen er til stede.

– Vi håber at kunne gentage projektet næste år, men så vil vi gerne være ude i bedre tid, så vi tidligere kan skabe opmærksomhed om det, inden de studerende lægger sommerplaner. Vi kan nemlig godt have plads til lidt flere praktikanter, siger Sofie Skamris Pedersen, der er tilfreds med tilslutningen, når man tager i betragtning, at det først var i forsommeren, at de begyndte at reklamere for deres tilbud.

– Men vi kan heller ikke have uendeligt mange, for det skal også være sådan, at vi kan bevare nærheden til praktikanterne, så vi kan give dem den opmærksomhed og det ekstra fokus, der skal til, for at de får et godt udbytte af det, siger hun.

LÆRERIGT OG GIVENDE FOR ALLE PARTER

Hvordan er det så gået praktikanterne? Har de fået noget ud af deres besøg?

– Vi har fået virkelig gode tilbagemeldinger fra dem. De har oplevet at få opgaver, som de kunne bunde i, men som samtidig udfordrede dem. De er blevet kastet ud i det. De har også sagt, at det var interessant at følge forskellige præster, for vi gør tingene på forskellige måder. Så de har oplevet diversiteten i måden at forvalte et embede, og det giver dem jo mulighed for at reflektere over, hvilken slags præst de selv gerne vil være, siger Sofie Skamris Pedersen.

Hun har selv oplevet at være helt ny i embedet for ganske kort tid siden. I maj sidste år slog hun sig nemlig ned på Fur som ny sognepræst. Og for hende har mødet med praktikanterne givet nye indsigter og skabt nye refleksioner.

– Det har overrasket mig at finde ud af, i mødet med praktikanterne, at jeg egentlig allerede hviler meget i min egen præsterolle og føler mig komfortabel i den. Jeg tror, det har givet praktikanterne en tryghed at kunne spejle sig i Thomas og mig, og i de erfaringer vi har gjort os, siger Sofie Skamris Pedersen.

Selvom hun efterhånden har vænnet sig til livet som præst og til de opgaver, der følger med, er der også været ny læring at hente for hende og de andre præster i provstiet, når en ny og uprøvet praktikant træder ind ad døren.

– Når man skal forklare et andet menneske, hvordan man gør noget, og hvorfor man gør det, så bliver man pludselig bevidst om sig selv og sin egen rolle som præst. Det bliver en mulighed for at reflektere over egen praksis, og det har været enormt givende for mig som ny præst. Jeg tror, det er vildt godt at ruske lidt op i de vaner, man har fået opbygget.

BEDRE KOLLEGASKAB

Forløbet med praktikanter har også været en bonus for kollegaskabet mellem præsterne i provstiet, fortæller Sofie Skamris Pedersen.

– Vi har fået bundet nogle tråde imellem os, idet vi sammen har lavet og løftet et projekt

på provstiniveau. Vi har mødt hinanden i mere uformelle sammenhænge, og det har været meget givende, for ellers er det tit med en dagsorden, vi møder hinanden, for at afklare et eller andet praktisk eller fagligt.

Samarbejdet har været en nøgle til succes. Og endelig hviler projektets succes også på menighederne. De har heldigvis også været helt med på ideen, fortæller Sofie Skamris Pedersen.

– Menigheden har været nysgerrig og interesseret over for de nye praktikanter. De har taget åbent imod, så de skal have ros for at være med til at give praktikanterne en varm velkomst til vores område. ■

”

Jeg har lært rigtig meget. Jeg var ikke bare på besøg, men havde en bolig, kirken lige over for og kunne på den måde virkelig sætte mig ind i, hvad det vil sige at være præst her.

Strandgudstjenester,
åbne vidder og spontanitet:

Præstelivet i Salling overrasker

55-årige Charlotte ser tilbage på tre travle uger med gudstjenester, samtaler og prædikener. Det på trods af at hun ikke engang er færdig med teologistudiet endnu. Et "utroligt tilbud" har givet nye indsigter for den studerende. ►

Af Asger Nørkær Nielsen

”

Jeg er generelt til natur, så jeg har hele tiden tænkt, at jeg gerne ville til sådan et sted her. Det har levet op til mine forventninger.

Præstegården i Lem har hen over tre uger i august 2023 været indtaget af Charlotte Lundgren Jensen, teologistuderende i København, idet hun har været praktikanter under et særligt initiativ, som Salling Provsti har taget.

Et initiativ, der handler om at skabe mere interesse for stillinger i de tyndere befolkede dele af landet.

– Det er et utroligt tilbud, synes jeg. Som de gør helt frivilligt, siger 55-årige Charlotte Lundgren Jensen, der har fået mange oplevelser med fra opholdet i Vestsalling.

– Jeg har lært rigtig meget. Jeg var ikke bare på besøg, men havde en bolig, kirken lige over for og kunne på den måde virkelig sætte mig ind i, hvad det vil sige at være præst her. Provstiet sørgede for møbler og lejede en bil til mig, som jeg kørte omkring i. Jeg har været i forskellige kirker, talt med

forskellige præster og været med til mange forskellige kirkelige handlinger, siger Charlotte Lundgren Jensen, der intet kendte til egnen på forhånd.

HAR IKKE BARE KIGGET PÅ

At kende området og nogle af dets mennesker er Charlotte Lundgren Jensen dog kommet til – så meget man nu kan på tre uger i hvert fald. Hun har blandt andet været til gudstjenester og andagter på Knud Strand, på et ældrecenter på Fur, i en af Glyngøres sildehaller i forbindelse med byfesten og i Rødding til børnegudstjeneste.

Desuden har hun været med til minikonfirmandopstart og til begravelses-, bryllups- og dåbsamtaler.

– I lørdags var der dåb, og der var tre, der skulle døbes. Jeg fik lov til at give en miniprædiken, siger Charlotte Lundgren Jensen, der har mødt megen velvilje i løbet af de tre uger.

– Det har overrasket mig, hvor frivilligt og åbent præsterne stiller sig til rådighed.

IMPONERET OVER HANDLEKRAFTEN

Livet som præst kræver et godt samarbejde med mange andre mennesker med forskellige funktioner. Alt fra kirkesangere, organister, gravere, kirketjenere, menighedsråd og bedemænd til kirke- og kulturmedarbejdere, provster, biskopper og pilgrimspræster.

Under sit praktikophold har Charlotte Lundgren Jensen været med en kirke- og kulturmedarbejder til to arrangementer. Et i Glyngøre, hvor en mandegruppe havde arrangeret fælles morgenmad og hygge, og et hos virksomheden Skamol. Og generelt sker der meget, har hun oplevet.

– Jeg er overrasket over, at præsterne arbejder så selvstændigt og spontant. Anden pinsedag har provstiet en tradition med fælles

friluftsgudstjeneste i Skive for alle præster og borgere i menigheden, siger Charlotte Lundgren Jensen, der midlertidigt flyttede fra hjemmet og de to hjemmeboende børn på 19 og 21 år i Fårevejle på Vestsjælland.

Hjemegnen kan ifølge den teologistuderende minde lidt om Salling med masser af vand og marker, og på den måde har det ikke været en kæmpe omvæltning at komme til halvøen:

– Jeg er generelt til natur, så jeg har hele tiden tænkt, at jeg gerne ville til sådan et sted her. Det har levet op til mine forventninger. Området minder lidt om det, jeg kommer fra, men jeg har været overrasket over, hvor langt man faktisk kan se. Allerede da jeg kom til Skive, gik det op for mig, at vidderne er større, end dem jeg kender til.

PRÆST I EN SEN ALDER

Charlotte Lundgren Jensen begyndte teologistudiet som 48-årig efter lang tid som social- og sundhedsassistent. 25 år nåede hun at fejre, før hun besluttede at skifte levevej. På ældrecenteret var hun med til at arrangere gudstjenester. Hun gjorde klar, lagde salmebøger frem og dækkede alterbordet. Undervejs skete der noget.

– Præsten og jeg havde begge god tid ved gudstjenesterne og fik mange gode snakke.

Samtidig oplevede jeg, hvordan de ældre, der ikke huskede så godt længere, virkede til at huske bedre, når de havde været med. De virkede i det hele taget til at blomstre op, de sang, og vi havde nogle dejlige oplevelser, siger Charlotte.

Snart begyndte hun at gå til foredrag om Grundtvig og Kierkegaard og søge umiddelbart mod den nærmeste kirke, når hun kom til et nyt sted.

Det blev begyndelsen til et nyt kapitel, der førte hende til København og teologistudiet.

– Det var lidt en kovending, men jeg er jo vant til at tale med mennesker, siger Charlotte Lundgren Jensen.

ANBEFALER ANDRE AT GØRE DET SAMME

Det var et Facebookopslag, der gjorde hende opmærksom på muligheden for at komme i praktik i Salling. Og måske er netop Facebook vejen, hvis man gerne vil nå de studerende – i alle aldre. Det håber Charlotte Lundgren Jensen, at man får held med.

– Jeg vil virkelig anbefale mine medstuderende at komme ud og prøve, hvordan det er i andre dele af landet. Hvis det da er muligt, for dette er et tilbud jeg ikke har set før. I

den praktik, man har på pastoralseminariet, bor man jo hjemme, så det begrænser, hvor langt væk man kan komme, og hvad man kan være med til. Jeg har for eksempel haft gudstjenester og samtaler, som jeg først var færdig med hen ad aften. Det er nemmere, når man bor i området, siger den kandidatstuderende, der, hvis alt går vel, kan se frem til sin første formelle praktikperiode på pastoralseminariet om halvandet års tid.

To gange tidligere har hun fået smagsprøver på det at være præst. Hun har nemlig boet hos præster på henholdsvis Als og Falster, men det har kun været weekendophold. Dette har været et tilbud, som hun gerne så, at flere fik:

– Jeg synes godt, at man på pastoralseminariet kunne planlægge med tre uger ude i landet med bolig stillet til rådighed, sådan som jeg nu har haft mulighed for, siger Charlotte Lundgren Jensen, der selv er blevet mere afklaret.

– Det er stadig relevant for mig at søge embede i et landdistrikt. ■

Glyngøre kirke.

Jeg vil virkelig anbefale mine medstuderende at komme ud og prøve, hvordan det er i andre dele af landet. Hvis det da er muligt, for dette er et tilbud jeg ikke har set før.

STRIBEVIS AF OPLEVELSER

Glimt fra Viborg Stifts fotoalbum 2023

"VI ELSKER AT FÅ GÆSTER"

Det blev en skøn dag med masser af gæster, da dørene blev slået op til Åben Bispegård i forbindelse med Snapsting i Viborg.

SE MERE HER

DER BLEV TÆNDT LYS FOR HÅBET

Danmarks biskopper inviterede til freds- og forsoningsgudstjeneste i Viborg Domkirke i forbindelse med, at de var samlet til bispemøde i Viborg.

FOKUS PÅ KIRKERNES NØDVENDIGHED

Over 300 engagerede menighedsrådsmedlemmer, præster og personale var med til at gøre dette års stiftsmenighedsstævne til en fest.

TID TIL FORDYBELSE OG NETVÆRK

150 præster fra Viborg Stift var samlet i to dage for at fordybe sig og blive inspireret af oplæg og hinanden.

FEJRING AF 75-ÅRET FOR KVINDelige PRÆSTER

Festgudstjeneste i domkirken, efterfulgt af en eftermiddag med alt fra historisk tilbageblik på kvinders betydning i den tidlige kristendom til nutidens hverdag som kvindelig præst, pauseret af musisk samspil.

EN BISPEKÅBE, EN SKRUENØGLE OG EN KIRKEMINISTER

Det var blot nogle af ingredienserne, inden bispegården i Viborg var klar til at tage imod kirkeminister Louise Schack Elholm.

SE MERE HER

FOLK VALFARTEDE TIL ÅRSMARKERING AF KRIGEN I UKRAINE

Langt flere kirkegængere end forventet deltog i fredsgudstjeneste i Viborg Domkirke for at bede sammen og vise sympati med det ukrainske folk i forbindelse med årsdagen for krigens begyndelse.

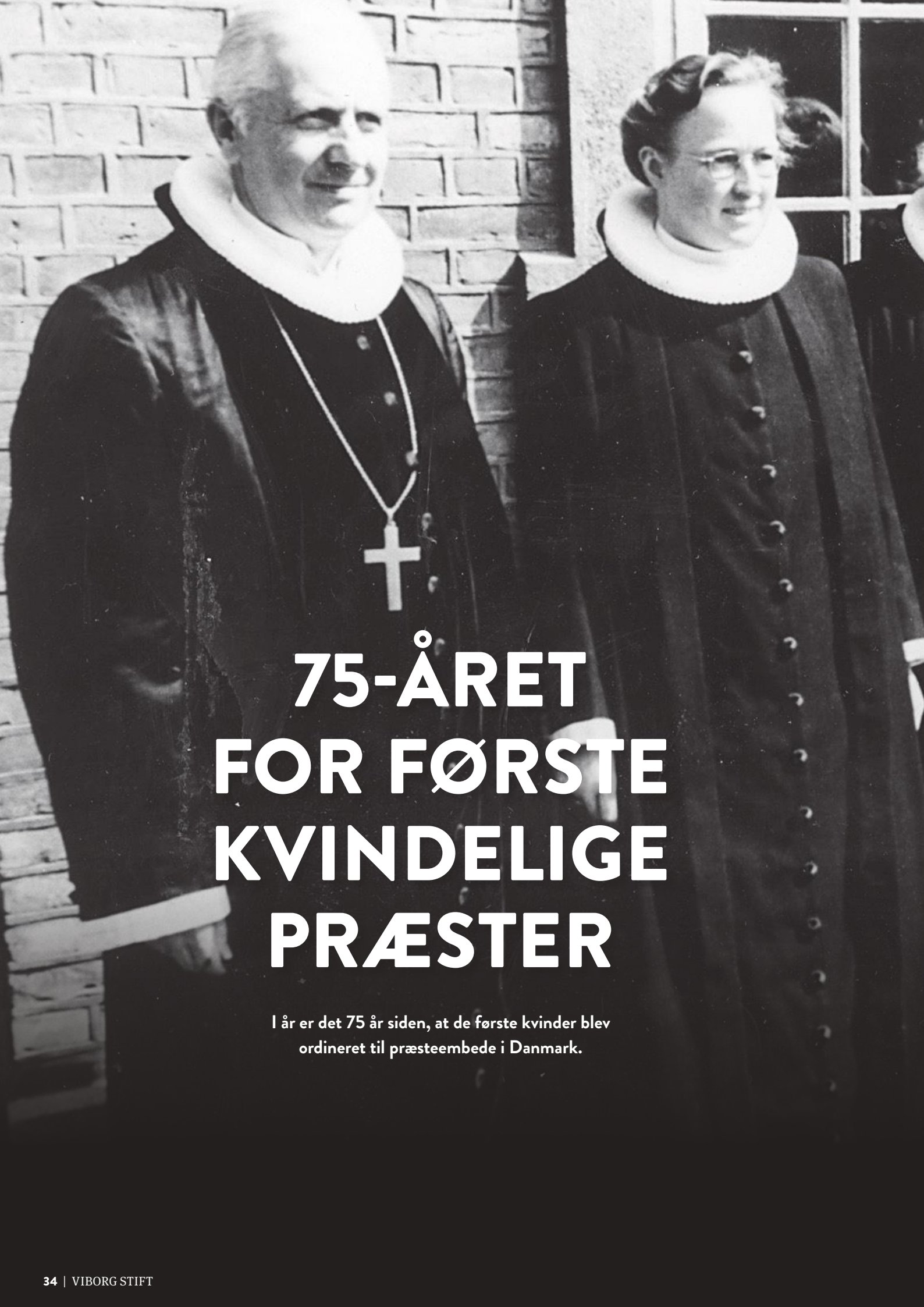
STORMØDE OM STORE BEDEDAG

Biskop Henrik Stubbjær bød velkommen til stormøde, hvor over 160 interesserede var mødt frem.

SE MERE HER

75-ÅRET FOR FØRSTE KVINDELIGE PRÆSTER

I år er det 75 år siden, at de første kvinder blev
ordineret til præsteembede i Danmark.

▲
**De første tre kvindelige
præster i Danmark.**

Foto: Odense Stadsarkiv

I 1948 bliver tre danske kvinder, Johanne Andersen, Ruth Vermehren og Edith Brenneche Petersen, ordineret til præsteembedet. Det var nemlig et ønske fra Lolland-Falster Valgmenighed at ansætte teologen Johanne Andersen som præst. Derfor blev lovteksten om Adgang til Embede i Folkekirken den 6. juni 1947 redigeret, så der ikke længere stod "mænd", men "personer".

Den 28. april 1948 dannede Odense Domkirke rammen om en både kirke- og danmarkshistorisk handling, da biskop Hans Øllgaard valgte at ordinere de tre kvindelige præster, til trods for protester fra mere end 500 præster og trusler fra omverdenen.

I dag er 57,8 procent af præsterne i Danmark kvinder. ■

SOGNEPRÆST: – JEG VIL BARE GERNE VÆRE 'PRÆSTEN', UDEN AT FOLK SKELER TIL MIT KØN

Af Anika Thorø Weber og Henrik Helms (foto)

I år er det 75 år siden, at de første kvindelige præster fik embede i folkekirken. For sognepræst Inge Marie Kirketerp Hansen er det en påmindelse om, at forskellighed er en vigtig styrke.

Inge Marie Kirketerp Hansen var ikke engang begyndt i skole, da hun erklærede over for sin far, at hun ville være præst ligesom ham.

Som datter af sognepræsten i Assing i det midtjyske havde hun oplevet, hvordan ikke blot faderen men også hendes mor, der arbejdede ved kirken, viede hele deres liv til arbejdet i Assing Kirke – og det gjorde indtryk på den unge Inge Marie Kirketerp Hansen; også når det betød et højt arbejdspress for forældrene:

– Jeg har helt fra start oplevet, at det, der skete i kirken, var vigtigt, og allereede som teenager fik jeg lov til at bidrage med det, jeg kunne, i kirkens arbejde – både i de kirkelige foreninger og i kirkens aktiviteter. Kirken er på den måde blevet en del af mit DNA, siger 39-årige Inge Marie Kirketerp Hansen, der i dag er sognepræst i Gjellerup Kirke øst for Herning.

Men til trods for, at de fleste præster i Inge Marie Kirketerp Hansens barndom var mænd, så var det aldrig en overvejelse for hende, om hendes køn skulle blokere for, at hun en dag også ville tage både præstekjole og præsteembedet på sig.

Hun skulle være præst. Det var der egentlig ikke rigtig noget, der kunne ændre på. Det var hendes kald.

– Det, jeg lærte gennem min opvækst, var, at al kirkens arbejde har sit centrum i forkyndelsen af Jesus Kristus, og når blot det er udgangspunktet, så er ens køn underordnet, siger Inge Marie Kirketerp Hansen, der derfor begyndte på teologistudiet på Aarhus Universitet tilbage i 2004.

FORSKELLIGHEDEN ER EN STYRKE

Det, at det er forkyndelsen og ikke præstens køn, der er det afgørende, har

udviklet sig til et helt naturligt fundament for Inge Marie Kirketerp Hansen.

Til juni deltager hun som oplægsholder i Viborg Stifts markering af, at det i år er 75 år siden, at de første kvindelige præster fik embede i folkekirken – men for Inge Marie Kirketerp Hansen handler markeringen om meget mere end ligestilling mellem kønnene.

– For mig er 75-året for kvindelige præster selvfølgelig en anledning til at glæde mig over, at jeg og mange andre kvinder før og efter mig fik og får muligheden for at blive præst, men mest af alt er det en påmindelse om, hvor vigtigt det er, at vi har forskellighed og bredde i kirken. Og med det mener jeg ikke blot en forskellighed mellem mænd og kvinder, siger Inge Marie Kirketerp Hansen, der sjældent forholder sig til sit køn i sit daglige virke som præst.

I stedet er hun optaget af, hvad hun og hendes kolleger kan give til sognebørnene,

”

For mig er 75-året for kvindelige præster selvfølgelig en anledning til at glæde mig over, at jeg og mange andre kvinder før og efter mig fik og får muligheden for at blive præst, men mest af alt er det en påmindelse om, hvor vigtigt det er, at vi har forskellighed og bredde i kirken.

netop fordi de kommer med hver deres erfaringer og personlighed i bagagen.

– Alle mennesker træder ind i et job som dem, de er. Det gælder selvfølgelig også præster, og jeg er slet ikke i tvivl om, at det er en styrke for kirken, at der er både mænd og kvinder, liberale og konservative, nyuddannede og dem, der har årevis af erfaring med i bagagen, siger Inge Marie Kirketerp Hansen, der til dagligt oplever, hvordan hun sammen med sine præstekolleger i Gjellerup får lov at være præster for hele menigheden, mens de også hver især når ud til forskellige grupper i sognet.

Eksempelvis arrangerer hun selv julekor og meditative gudstjenester, mens kollegaen Mikael Grønhøj Skovgård har været med til at opstarte et brætspilsfællesskab.

– Vi kommer som dem, vi er – både i forhold til teologi, fokus og interesser. Som kirke skal vi være ét, men vi skal ikke være ens.

Det er i forskelligheden, at vi finder styrkerne og udfordres og fastholdes i konstant at tænke teologi og tro. Præster er lige så forskellige som mennesker er forskellige. Jeg vil bare gerne være 'præsten', uden at folk skeler til mit køn, siger Inge Marie Kirketerp Hansen.

– Hvis alle i folkekirken var ens, så ville samtalen dø – og det samme med kirken, tilføjer hun.

ET MENINGSFULDT VIRKE

Med sin kærlighed til forskellighed sætter Inge Marie Kirketerp Hansen derfor også stor pris på sit varierede arbejdsliv og en hverdag med kontakt til mennesker i alle aldre og situationer.

Særligt nyder hun højmessene om søndagen, at fordybe sig i prædikenskrivning samt de dybe samtaler menneske til menneske.

– Jeg kan ikke forestille mig at lave noget andet. Jeg føler mig enormt privilegeret over

at have et så meningsfuldt arbejde, hvor jeg igen og igen og på så mange måder får lov til at række trøsten og håbet i evangeliet om Jesus Kristus videre til mennesker, siger sognepræsten, der nu har haft sit virke i Gjellerup Kirke i 11 år.

Hun bliver derfor også ved med at holde fanen højt for bredden og forskelligheden i folkekirken – med afsæt i de værdier, hun tager med sig fra sin opvækst.

– Evangeliet er det ældste, vi har, og alligevel oplever jeg igen og igen, hvordan det er det, der er det allermest nyskabende. Evangeliet siger det, vi ikke kan sige os selv. At fortsætte den forkyndelse, som en gruppe kvinder begyndte en påskemorgen for 2000 år siden, er en stor opgave og en stor glæde, siger Inge Marie Kirketerp Hansen. ■

PRÆSTEFORMAND:

– KVINDELIGE PRÆSTER ER MED TIL AT SIKRE FOLKEKIRKENS HØJE MEDLEMSTAL

Af Anika Thorø Weber og Henrik Helms (foto)

Diversitet holder folkekirken i live. Det mener formanden for Præsteforeningen, Pernille Vigsø Bagge, der 11. juni deltager i Viborg Stifts fejring af 75-året for kvindelige præster i folkekirken. ►

– Jeg har en tese: Kvindelige præster er med til at sikre folkekirkens høje medlemstal. Jeg kan ikke bevise det – men jeg er overbevist om, at der er en klar sammenhæng.

Sådan lyder det fra formanden for Præsteforeningen Pernille Vigsø Bagge, der er sikker på, at præstestabens diversitet har en afgørende betydning for det rekordhøje medlemstal på 4,2 millioner, vi ser i den danske folkekirke.

For selvom antallet af medlemmer falder, så er tilslutningen langt større end i vores nabolande – og det er ikke tilfældigt, mener hun. Ikke alene er medlemstallet nemlig højere i Danmark; det samme er antallet af kvindelige forkyndere.

– Vores høje medlemstal skyldes mange ting, herunder tradition, kultur og lokal forankring. Men jeg er sikker på, at vores store andel af kvindelige præster også er et parameter. De har en vigtig plads i folkekirken i dag. Vi har brug for diversiteten, som de bidrager med, siger Pernille Vigsø Bagge og fremhæver en befolkningsundersøgelse foretaget af Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter i 2020, der viste, at danskerne foretrækker en folkekirke, der afspejler samfundet.

– Det viser, at mangfoldigheden er vigtig – også når det gælder præsternes køn. For medlemstallets skyld er det vigtigt, at vi har diversitet. Uden den ville tilslutningen til folkekirken formentlig være lavere end i dag, siger Pernille Vigsø Bagge, som 11. juni

deltager i Viborg Stifts fejring af 75-årets for kvindelige præster i den danske folkekirke for at hylde folkekirkens bredde og mangfoldighed og dele ud af sine refleksioner om kvindernes rolle i folkekirken i fortiden, nu og i fremtiden.

KIRKEN ÆNDRER SIG

Selvom Pernille Vigsø Bagge ved, at folkekirken også historisk har haft mange tilhængere – også inden kvindelige præster var en del af præstestaben – så ændrer det ikke hendes oplevelse af, at kvinderne er med til at sikre sammenhængskraften i folkekirken i 2023.

– Synet på køn i samfundet har ændret sig over tid, og det har også været med til at

ændre folkekirken. Det har fået betydning for kvindernes rolle. De første kvinder i embedet måtte kæmpe nogle vilde kampe, men nu er situationen en anden. Nu er størstedelen af præsterne kvinder, siger Pernille Vigsø Bagge, der glæder sig over, at kirken i dag afspejler samfundet omkring os, hvor kvinder nu kan varetage de samme opgaver som mænd.

– Jeg oplever, at folkekirken er et godt sted lige nu, hvor man også politisk har fået øjnene op for folkekirkens styrker og indgår i samskabelsesprojekter. Det tror jeg netop skyldes, at vi har fået skabt en bred og mangfoldig kirke, som mange kan se sig selv i, siger Pernille Vigsø Bagge, der foruden sit formandskab også er sognepræst for Løgstør, Aggersborg, Kornum og Løgsted sogne.

Hun understreger desuden, at de kvindelige præster kan have noget særligt at bidrage med til folkekirken.

– Traditionelt set er det kvinderne, der står for størstedelen af omsorgsarbejdet – både i

privaten og i arbejdslivet. Det er en styrke at have i præstearbejdet, der i høj grad er relationsarbejde. Det betyder ikke, at mænd er dårligere præster – men kvinder har nogle stærke kompetencer at bidrage med til faget. Det er med til at styrke folkekirken, siger hun.

EN MANGFOLDIG FREMTID

Kvindernes fortrin i omsorgsarbejdet betyder dog ikke, at Pernille Vigsø Bagge ser en fremtid for sig, hvor kvinderne udgør hele præstestaben i folkekirken.

– Først og fremmest ved jeg, at vi får en kæmpe præstemangel i fremtiden, men selve fordelingen mellem kønnene tror jeg forbliver nogenlunde, som den er i dag med lidt flere kvindelige præster end mænd. Jeg ser ingen årsager til, at det skulle forskubbe sig, siger præsteformanden.

I sidste ende er det dog slet ikke fordelingen mellem kønnene, der optager Pernille Vigsø Bagge:

– Jo mindre vi går op i, hvad der er en rigtig mand, og hvad der er en rigtig kvinde – jo mindre er der behov for overhovedet at tale om køn. For der er mange måder at være mand og kvinde på. Vi skal nå derhen, hvor en præst blot er en præst med sine særlige styrker. Det skal ikke være odiøst, om det er en mand eller kvinde. Diversiteten er vores styrke, siger hun. ■

◀ Pernille Vigsø Bagge ser det som en styrke, at folkekirken og samfundet smitter af på hinanden.

”

Traditionelt set er det kvinderne, der står for størstedelen af omsorgsarbejdet – både i privaten og i arbejdslivet. Det er en styrke at have i præstearbejdet, der i høj grad er relationsarbejde.

A close-up portrait of Gunda Jørgensen, an elderly woman with long, wavy grey hair, wearing blue-rimmed glasses and a blue denim shirt over a black turtleneck. She is looking slightly to the right with a serious expression. The background is a blurred interior with bookshelves.

PRÆST VED ET STORMFULDT HAV

Af Henrik Helms

Det storslåede Vesterhav havde trukket i Gunda Jørgensen, da hun tilbage i 1973 sagde ja til et job, der skulle gøre hende historisk. Hendes ja til at blive præst ved Vandborg-Ferring Kirker gjorde nemlig, at hun blev den første kvindelige præst, som blev ordineret i Viborg Domkirke.

– Jamen jeg husker, at Domkirken var gabelde tom. Der var nogle præster fra provstiet med provsten i spidsen, og så havde biskoppen udkommanderet alle provster, fortæller Gunda Jørgensen. Der plejer at være en himmelsk hærske i procession sådan en dag, men det tænkte jeg nu ikke så meget over, for jeg gik ikke meget op i ordinationen, men mere i det embede jeg skulle begynde i.

TELEGRAMMET

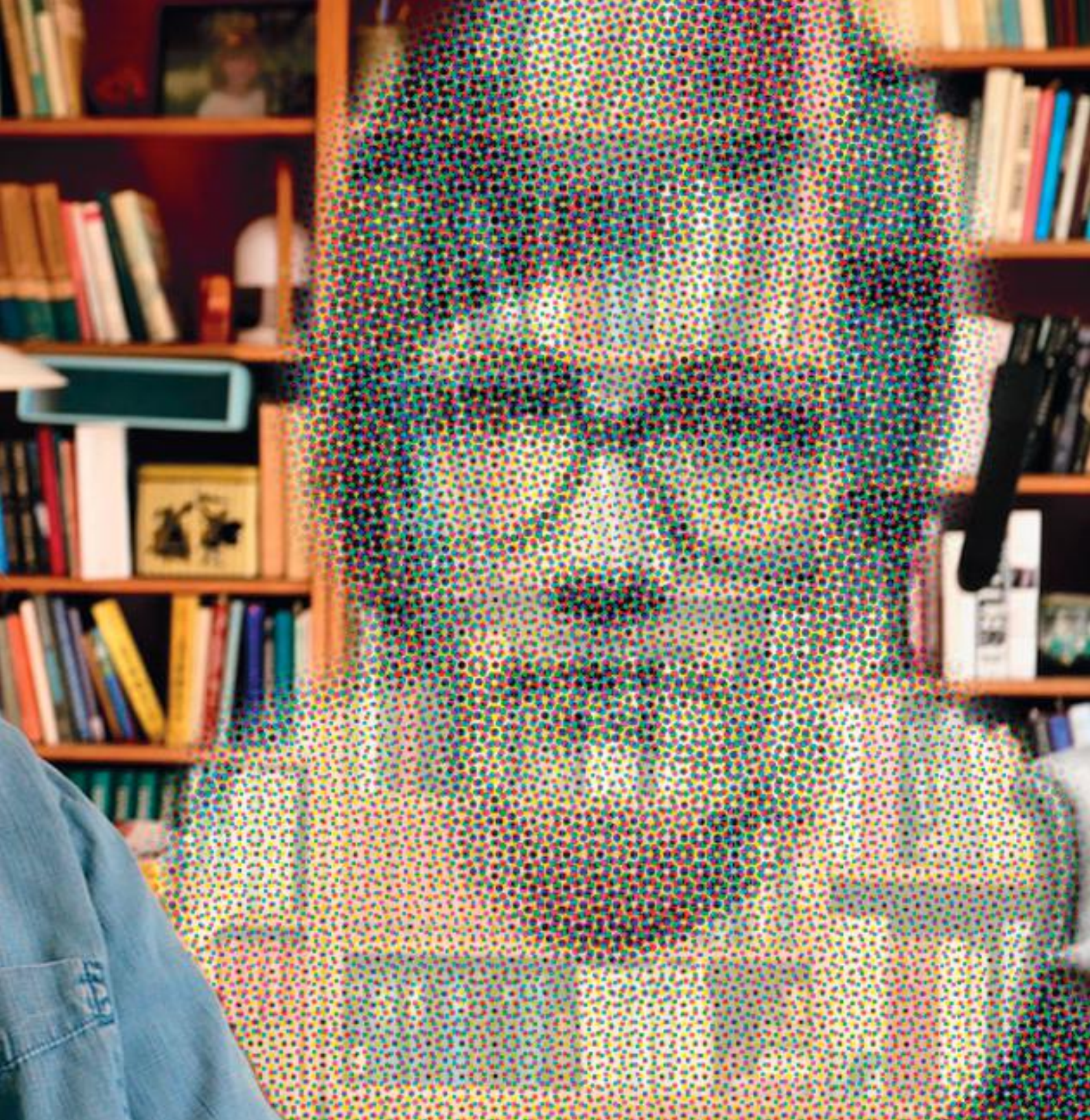
Hun fik beskeden om jobbet med et telegram, som krævede, at hun gik til den

nærmeste telefonboks for at få beskeden fra Biskop Johannes W. Jacobsen, om at menighedsrådene havde stemt ja til at få hende som præst.

– Jeg er sikker på, at havde der været en ordentlig mand, der havde søgt det, så havde jeg aldrig fået det, konstaterer Gunda Jørgensen med et smil på læben. Men det var en tid med stor præstemangel, og hun var valgt med et snævert stemmeflertal på 7 for og 5 imod. Et stemmetal, der havde fået hende til at overveje at sige nej til jobbet,

men biskoppen havde beroliget hende med, at når hun først var derude, så skulle alting nok gå.

Hun havde inden da også selv været i tvivl, om hun overhovedet skulle være præst. Egentlig havde hendes lyst til at skrive stile i skolen gjort, at hun overvejede at læse til journalist, men blev i stedet bidt af teologi og stod klar til sit første embede i marts 1973 på en tid, hvor der stadig kun var få kvindelige præster i det midt og vestjyske. Men indbyggerne i Vandborg-Ferring

sogne tog godt imod den nye kvindelige præst.

VI VAR TILFORLADELIGE

– Den store fordel var, at den autoritet, som præsterne havde haft, havde jeg ikke, fordi der ingen tradition var for kvindelige præster. Derfor var vi jo tilforladelige, og folk kunne sige alting til mig. Så det gjorde de, griner Gunda Jørgensen. Og netop den grund mener hun, er en af årsagerne til, at de kvindelige præster gik deres sejrsgang de følgende år.

Det var to sogne med kun 700 sognebørn, som Gunda Jørgensen ankom til. Biskop Jacobsen havde fortalt hende, at et embede ikke burde være større end 500, fordi intet menneske ville kunne være sjælesørger for flere. De første fire år klarede hun sig uden kørekort og gik i stedet de 10 kilometer., der var ud til fyret i den fjerneste ende.

– På den måde traf jeg jo folk undervejs, som jeg aldrig ville have truffet, hvis jeg ikke var kommet gående.

ET PRIVILEGIUM

De 700 mennesker blev en del af hendes liv i de næste 40 år, inden hun stoppede som præst i 2013. Hun kigger tilbage på tiden med stor taknemlighed og synes, det har været et privilegium at have været et sted, der ikke var større.

Nu kan hun tage tilbage til domkirken og deltage i jubilæumsfejringen for de første kvindelige præster, her 50 år efter hun selv var den første til at blive ordineret i Viborg Domkirke. ■

TEOLOGI FOR VOKSNE PÅ TUR TIL LUTHERSTADT WITTENBERG

Af Henning Kjær Thomsen og Arne Mølgaard (foto)

Søndag den 21. maj klokken 7:00 steg de første af 34 kursister på Teologi For Voksne ombord på Søren Busser for sammen med to lærere at tilbringe ugen i Luthers by Wittenberg.

Vi boede på den restaurerede udgave af det gamle universitet fra 1503: Leucorea – og i herberget i det oprindelige Cranach Hus, der blandt andet har huset den danske konge Christian 2., da han kom til Wittenberg efter sin flugt fra Danmark i 1523. Så historiens vingesus gjorde sig bemærket fra begyndelsen.

Programmet for turen bestod dels i at besøge de mange historiske reformationssteder i Wittenberg, dels i udflugter til Torgau, Leipzig og Berlin.

I Torgaus slotskirke, 40 kilometer sydøst for Wittenberg, indviede Luther den 5. oktober 1544 det første kirkerum, der klart udtrykker den nye forståelse af evangelium og gudstjeneste, som reformationen førte med sig.

I Leipzig var det reformationens moderne konsekvenser, der optog os. Den ugentlige fredsbøn om mandagen i Nicolai Kirke i byen blev efterhånden til en efterfølgende fredsmarch gennem gaderne, der på sin side langsomt men sikkert kom til at sprænge alle rammer og fremstå som en protestmarch mod DDR-regimet. Murens fald i 1989 blev i kraft af disse voksende og til sidst landsomfattende fredelige demonstrationer forstået af folk i DDR som et resultat af deres egen aktivitet.

Friheden kom hverken fra Vesten eller ovenfra, man havde selv vundet den!

Det gav i første omgang stor kredit til den lutherske kirke. Uden at man kan hævde, den varede ved.

I Berlin var den røde tråd at følge den lutherske teolog Dietrich Bonhoeffer (1906-1945) og hans protest mod nazisternes udnyttelse af kirken til deres eget formål.

Uden for Zionkirken er der rejst en skulptur, som meget udtrykksfuldt symboliserer Bonhoeffers hengivelse af sit eget liv for evangeliet om den Kristus, som var og er selvhengivelse. Derfra gik vi videre til kunstneren Käthe Kollwitz' værker, der er selve essensen af protest mod krig og undertrykkelse. Denne dag gjorde et stort indtryk på deltagerne.

Men først og sidst var turen en udflugt til reformationens udspring: Wittenberg.

Vi så porten, hvor Luthers 97 teser mod af-ladshandlen i 1517 blev slået op.

Slotskirken hvor Luther ligger begravet og Margrethe d. 2. har udfærdiget et antependium og ikke mindst Luthers sognekirke, Mariakirken, med den berømte altertavle i Luthers ånd fra 1547.

Den udtrykker billedligt Confessio Augustanas berømte artikel 7:

Kirken er de helliges forsamling, hvor evangeliet forkyndes rent, og sakramenterne forvaltes ret.

På en basis af billedet, hvor Luther fra prædikestolen peger hen på den korsfæstede for menigheden, findes derfor tre sideordnede billeder: til venstre et om dåben.

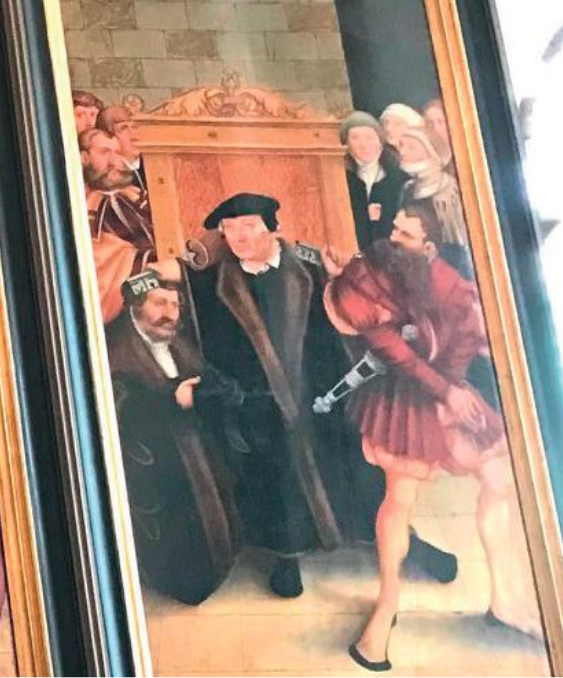
I midten et om nadveren. Og til højre et om boden.

Mens det nederste billede således viser den rene forkyndelse, fremstiller de tre øverste sakramenternes rette forvaltning.

Endelig besøgte vi udstillinger, panorama-fremstillinger, DDR-museet og mindesmærkerne for jødernes liv i Wittenberg. Så da vi kom til fredag, var alle mætte af indtryk.

Det andet formål med turen var styrkelsen af det sociale liv blandt kursisterne. Også det blev opfyldt. Der var en herlig stemning hele vejen – ved måltiderne, til morgensamlingerne, om aftenen efter dagens program, hvor Gitte Thorsø havde sammensat små fornøjelige aktiviteter og afsluttende ved festbuffeten i den gamle restaurant Alte Canzley – stedet hvor Margrethe d. 2. bor, når hun er i byen!

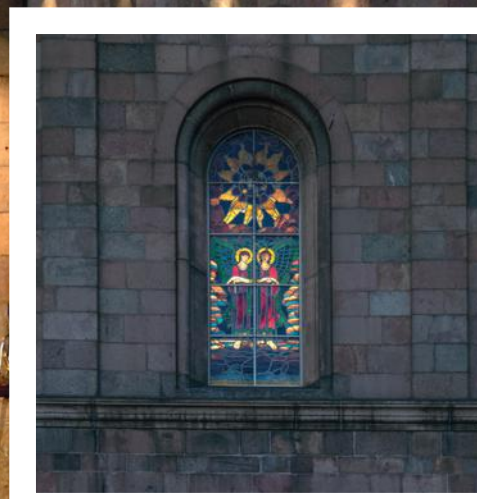
Ved hjemkomsten kunne vi derfor kun konstatere: Det gør vi igen en anden gang. ■

▲ Bonnhoeffer

▲ Kollwitz statue

◀ Slotskirken

DANMARKS SVAR PÅ DET SIXTINSKE KAPEL

Af Troels Laursen, Ullits

Ny stor bog viser og fortæller om Joakim Skovgaards
kæmpe udsmykning i Viborg Domkirke.

Mere end 150.000 besøgende står hvert år midt i Skovgaards værkers æstetiske og åndelige kraft. Og nu er der kommet flot mulighed for at sidde derhjemme og blive både klogere og komme tættere på de mange værker i domkirken, som der er at betragte som et hovedværk i dansk kunsthistorie.

Da domkirken skulle genopbygges efter den helt store katastrofe i 1726, da endnu en brand lagde store dele af Viborg i aske. Og man havde fået Joakim Skovgaard (1856-1933), der i samtiden var i en af de mest anerkendte kunstnere i Danmark og Norden.

I 1913 var Skovgaard efter 26 år færdig med den kolossale opgave at udsmykke kirken. Og nogle kalder resultatet for en folkelig billedbibel i Grundtvigs ånd, hvor Skovgaard satte sit personlige præg på bibelhistorien.

Og betragtes som Nordeuropas største tegneserie med en sammenhængende fortælling fra rum til rum. Indtil 1980'erne tiltrak Skovgaards udsmykning valfartende fra både ind- og udland, men interessen aftog, efterhånden som værket blev delvist gemt under skidt og snavs. I dag står motiverne igen friske og strålende, efter Nationalmuseet og Viborg Stift har gennemrestaureret bygningen og rensat alle værkerne. Med den grundige restaurering, der var færdig i 2020, har udsmykningen ikke stået flottere siden sin tilblivelse.

I den anledning har bogens forfattere i samarbejde med Skovgaard Museet fordybet sig i forskellige facetter af værket og dets historie. Og de forskellige forfattere til bogens artikler kommer fra mange steder og er både historikere, teologer og brugere af kirken og tæller blandt andre biskop Henrik Stubbkjær, Christian Kortegaard Madsen, Thomas Bertelsen, Poul Grinder-Hansen, Iben Overgaard, Ulla Kjær og Katrine Frøkjær Baunvig. Skribenterne kommer hele vejen rundt i denne udgivelse, som er den første store udgivelse i nyere tid om hele

Skovgaards udsmykning af Domkirken. Dermed giver bogen et opdateret blik på udsmykningen, så den ikke blot ses som et historisk værk, men også en nutidig del af gudstjenesterummet. Den går også i dybden med og belyser udsmykningens kunstneriske udsagn, teologiske indhold, stilistiske udtryk og tekniske udførelse. Og derved åbnes der for nye perspektiver og en ny forståelse af det uomgængelige mesterværk. Og man kan kun nyde det flotte fotoarbejde af Roberto Fortuna og Ole Misfeldt, som kommer til sin ret i det fine layout.

Bogen er redigeret af Iben Overgaard, der er tidligere museumsdirektør for Skovgaard Museet. Hun er kunsthistoriker med speciale i design og billedkunst omkring år 1900.

FAKTA:

Iben Overgaard (red.)

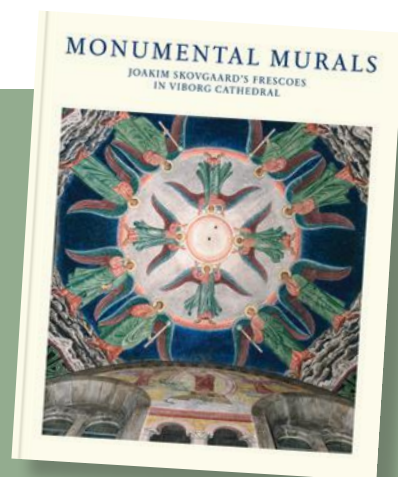
Kraft og skønhed

Joakim Skovgaards udsmykning
i Viborg Domkirke

256 sider, rigt illustreret

Pris: 299,95 kr.

Forlag: Strandberg Publishing

VIBORG STIFTS 6 VISIONER

Viborg Stiftsråd har vedtaget seks visionspunkter, som sogne, provstier og stiftet opfordres til at sætte øverst på dagsordenen i den resterende tid af stiftsrådets valgperiode og et stykke ind i den næste.

Ideen er, at alle i stiftet – fra det enkelte menighedsråd til biskoppen – inspireres og inspireres af hinanden i det nødvendige arbejde med at udvikle kirken i en overlevelsesdygtig retning.

FOLKEKIRKE

Men hvorfor så lige disse og ikke seks andre lige så gode overskrifter? Har de en fælles-nævner?

Ja, det har de. De udtrykker, at kirken også i Viborg Stift er en folkekirke. Det vil sige, en kirke i folkets kultur. Som med rette har sin

plads, så længe den bidrager til løsning af og svar på de problemer og spørgsmål, der trænger sig på i det øvrige samfund. På sin særlige måde; med sine egne vinkler.

FÆLLES PEJLEMÆRKER

Som formanden for Stiftsrådet, Carlo Hald, formulerer det:

– Vi er ganske vist en organisation, der gerne skulle styres nedefra – fra menighedsrådene. Men derfor kan det alligevel være godt at have nogle pejlemærker at gå efter. Så selvom vi er en stor decentral størrelse,

får vi med visionspunkterne alligevel en form for fælles fodslag.

VIGTIGE ASPEKTER AF KIRKENS SELVFORSTÅELSE

Visionspunkterne videregiver indirekte vigtige aspekter af kirkens selvforståelse. Den kirke, hvis overlevelschance er, at den er ønsket. Som unik institution med uomgængelige bidrag til fælles udfordringer. Som samarbejdspartner, der kan skabe løsninger sammen med borgere, kommune og netværk.

▲ **Formanden for Stiftsrådet,
Carlo Hald**

SE MERE HER

TÆNK VIDERE SAMMEN MED OS

Derfor beder vi hvert enkelt menighedsråd
tænke med på visionernes perspektiver:

- Hvordan kan I, i jeres sogn, være diakonalt aktive?
- Er det i forhold til den tilflyttede arbejdskraft på gårdene?
- De udsatte familier i de billigste huse eller gruppen af stille mænd?
- Hvordan kan I vise, at det er vigtigt med et godt menighedsråd?
- Skal nogen direkte opfordres til at gå ind i en særlig funktion? Som kasserer, kontaktperson eller lignende?
- Hvordan styrkes arbejdsmiljøet?
- På kirkegården; mellem kirketjener, organist, kirkesanger, præster og de frivillige?
- Hvordan kan vi forfølge den grønne bevidsthed?
- Skal maskiner på kirkegården udskiftes?
- Skal belysning og varme reguleres, jord omlægges eller?
- Hvordan kan vi som menighedsråd bidrage til den kirkelige undervisning?
- Ved selv at gå ind som frivillige til babysalmesang, mini-konfirmandernes samlinger, konfirmandundervisningen?
- Eller ved at formidle, at konfirmandernes forældre og måske bedsteforældre tilknyttes og aktiveres?
- Hvordan kan vi bidrage til den gudstjeneste, vi gerne selv vil have og deltage i?

Find visionerne ONLINE
viborgstift.dk/visioner ■

Første danske præsident for Det Lutherske Verdensforbund

Biskop Henrik Stubkjær blev valgt som præsident for
Det Lutherske Verdensforbund 16. september 2023 og skal
være med til at sætte retningen for 77 millioner. ►

Af Christian Arffmann og Henrik Helms , Albin Hillert (foto)

”

Der er mange følelser, der trænger sig på. For det første ydmyghed over for den opgave, jeg nu skal påtage mig.

Der var brede smil i den danske delegation, da resultatet af præsidentvalget blev offentliggjort til generalforsamlingen i Krakow. Henrik Stubkjær, biskop i Viborg stift, var nemlig blevet valgt som præsident for Det Lutherske Verdensforbund – som den første dansker nogensinde.

– Der er mange følelser, der trænger sig på. For det første ydmyghed over for den opgave, jeg nu skal påtage mig.

Jeg ved, det er en stor opgave, men samtidig er der også en stor lyst til at komme i gang, fortalte en glad nyvalgt præsident Henrik Stubkjær.

Også fra kirkeminister Louise Schack Elholm er der stolthed at spore:

– Som kirkeminister kan jeg kun være stolt over, at en dansk biskop nu skal stå i spidsen for 77 millioner lutherske kristne verden over. Jeg kender Henrik Stubkjær som et engageret og dygtigt menneske og ser frem til, at han bliver en vigtig stemme i det internationale lutherske kirkesamarbejde.

Det Lutherske Verdensforbund er en international sammenslutning af 149 lutherske kirker fra alle verdensdele og har hovedsæde i Geneve, Schweiz. Verdensrådet yder et omfattende humanitært arbejde og har desuden mission, menneskerettigheder, kirkeudvikling samt teologisk undervisning som fokusområder.

– Jeg vil gerne kæmpe for, at vi holder teologien og den praktiske handling sammen. Altså teologi og diakoni. At det følges ad, fortæller biskop Henrik Stubkjær.

– Samtidig vil jeg arbejde for at styrke vores fællesskab, her på tværs af verden, og sikre, at alle får en stemme. Der er brug for Det Lutherske Verdensforbund og den stemme, vi som kirke har i et samfund under hastig forandring.

Henrik Stubkjær vil få til opgave at lede verdensforbundets øverste råd de næste syv år og sætte den strategiske retning for rådets arbejde.

Han gik til valg på at arbejde for diakoni, klimakamp og at styrke den teologiske

◀ Generalforsamlingen blev afholdt i Krakow.

undervisning. Desuden argumenterede han for at skabe mere samarbejde mellem nødhjælpsarbejdet og den teologiske afdeling.

I sin tiltrædelsestale sagde Stubbkjær, at han ser det som sit ansvar at sikre diversitet, og at alle stemmer i verdensforbundet bliver hørt.

Henrik Stubbkjær fortsætter i sit embede som biskop i Viborg stift og ser store muligheder i, at Danmark nu har en præsident for Det Lutherske Verdensforbund.

– Jeg håber og tror og ved, at vi vil kunne hente rigtig meget inspiration fra Det Lutherske Verdensforbund. Og så håber jeg også, at det kan være med til at signalere, at vores kirke er en global kirke, slutter den nyvalgte præsident Henrik Stubbkjær. ■

SE MERE HER

PODCAST TIL ALLE DER ELSKER KIRKEGÅRDEN

Af Lene Kjældgaard og Henrik Helms (foto)

Haderslev og Viborg Stifter har udgivet podcasten "Kirkegården – et åndehul for alle", der består af 9 programmer. Podcasten er målrettet kirkegårdspersonale og alle andre med interesse for kirkegårdsdrift, der er nysgerrige på viden om, hvordan andre sogne arbejder med pleje og udvikling af kirkegården.

KREATIV PÅ KIRKEGÅRDEN

I første sæson stiller podcasten skarpt på den grønne omstilling: Hvor er de oplagte potentialer, når kirkegårdens arealer, jorder og drift skal gøres mere bæredygtig? Og hvilke konkrete initiativer har man iværksat rundt omkring på kirkegårdene i landets sogne?

I de tre programmer besøger vi blandt andet Sandby Kirkegård på Lolland-Falster,

der har arbejdet med et ambitiøst skovrejsningsprojekt, mens projektleder Jesper Rønn Kristiansen fra Folkekirkens Grønne Omstilling forklarer, hvordan både kirkegården og dens tilhørende jorde kan gøre en grøn forskel. Lytterne kan også møde ledende graver Frank Kirchwehm-Jensen fra Foldby og Søften Kirkegårde, der har skabt en bibelsk have på kirkegården. Og så besøger vi en skovkirkegård i Mølholm ved Vejle.

▲
Designer Søren Vester bor på en gammel præstegård og er vært på det populære DR-program "Søren Vesters Have".

◀ Ledende graver Frank Kirchwehm-Jensen fra Foldby og Søften Kirkegårde ved Aarhus, har skabt en bibelsk have på kirkegården, hvor roser, morbærtræer og papyrus er med til at understøtte forkyndelsen.

◀ Samfundet i dag er sammensat af mange forskellige trosretninger. Det afspejles i høj grad på Rødovre Kirkegård, hvor kirkegårdsleder Charlotte Nordmann strækker sig langt for at imødekomme ønsker fra borgere med andet religiøst tilhørsforhold.

KIRKEGÅRDEN SOM MØDESTED

I anden sæson har vi fokus på kirkegården som mødested: for sørgende, for turister og for dem, der har brug for ro og et rekreativt hvil. Her kan du blandt andet møde graver Asger Munkholm fra Tørring Kirkegård nær Hedensted. Han tager sig altid god tid til at møde de efterladte og gør, hvad han kan, for at børn på kirkegården også får et naturligt forhold til døden. Vi skal forbi Jelling Kirkegård, der som UNESCO-verdensarv får besøg af op mod 1.000 mennesker hver dag i højsæsonen. Og så forklarer pensioneret sognepræst Rose Marie Tillisch, hvilken betydning kirkegården har som rekreativt rum. Det ved ledende graver Leif Christensen på Vester Hassing Kirkegård også noget om: På kirkegården nordøst for Aalborg har man indrettet små zoner, hvor

de besøgende kan lukke øjnene, mærke stilheden og tænke store tanker.

MØDET MED ANDRE BEGRAVELSESSKIKKE

I tredje sæson af "Kirkegården - et åndehul for alle" kaster vi et blik på den tværkulturelle kirkegård. De folkekirkelige kirkegårde er med få undtagelser de eneste godkendte begravelsespladser. Derfor har kirkegårdenne pligt til at stille gravplads til rådighed for alle uanset trosretning.

I tre programmer er vi blandt andet på rundvisning hos Grøndalslund Kirkegård i Rødovre, hvor kirkegårdsleder Charlotte Nordmann har stor erfaring i at imødekomme alle slags trossamfund og deres begravelsesskikke. Du kan også møde udviklingskonsulent i Kirkefondet, Berit Weigand Berg, der fortæller, hvorfor kirkegårdspersonalet skal interessere sig for skikkene hos de ortodokse østeuropæere, når de skal begrave deres kære. Og så forklarer teologisk konsulent i Folkekirke & Religionsmøde, Sigrid la Cour Sonne om vores muslimske medborgere, og hvad der er på spil, når de skal tage afsked med familien.

Det kender man til på Aabenraa Kirkegård, hvor der er indrettet et muslimsk afsnit på kirkegården. Her har man også lavet et helt unikt pårørenderum i krematoriet, som blandt andet herboende hinduister har gavn af, når kremeringsprocessen går i gang.

Podcasten kan hentes der, hvor du normalt henter din podcast og på Viborg Stifts hjemmeside. ■

LÆS MERE HER

INTERAKTIVT KORT

Der er åbnet for brug af et nyt værktøj til alle, der arbejder med arealanvendelse og folkekirkejord. Det nye interaktive kort samler nyttig viden om folkekirkens jorder til brug i den grønne omstilling af arealerne – de jorder, der tilsammen gør folkekirken til landets tredjestørste jordejer.

Åbningen foregik med et fysisk arrangement i Kirkeministeriet den 5. september med cirka 50 deltagere og knapt 300 tilmeldte til online webinar. Her kunne man se med, når kirkeminister Louise Schack Elholm og biskop og styregruppeformand Henrik Stubbjær holdt taler, og fire fag eksperter holdt korte oplæg med hver deres vinkel på, hvad de mange arealer kan bruges til.

– Det bliver et helt nyt skridt, vi tager her, og jeg er sikker på, at det vil blive brugt ikke bare af folkekirken, men også af kommunale politikere, folk fra regionen, virksomheder og landmænd, fortalte biskop og formand for den grønne omstilling Henrik Stubbjær.

Med det nye redskab, vi har fået her, får vi en unik mulighed for virkelig at give den grønne omstilling et skub.

FOLKEKIRKEN ER DANMARKS TREDJESTØRSTE JORDEJER

I dag bortforpagtes omkring 8500 hektar af folkekirkens jorder til konventionelt landbrug. Men der findes flere grønne alternativer, som er gavnlige for miljø, klima og dyreliv – og ofte også for menighedsrådets økonomi.

GIS-kortet over folkekirkens jorder er det eneste sted, så mange detaljer om folkekirkens jord er samlet og gjort tilgængelige for offentligheden.

Kortet er et åbent værktøj, der viser placeringen af alle folkekirkens jorder, hvordan de drives i dag, og lokale muligheder og begrænsninger for anden anvendelse.

DU FINDER KORTET HER:

DU KAN EKSEMPELVIS FÅ VIST PLACERINGEN AF:

- økologiske nabojerder
- drikkevandsboringer
- kulstofrige lavbundsjerder
- områder med lavt tilslutningsbidrag for vedvarende energi
- områder hvor skovrejsning er uønsket jf. lokalplanen
- særlige fredninger omkring kirker
- ... og meget mere.

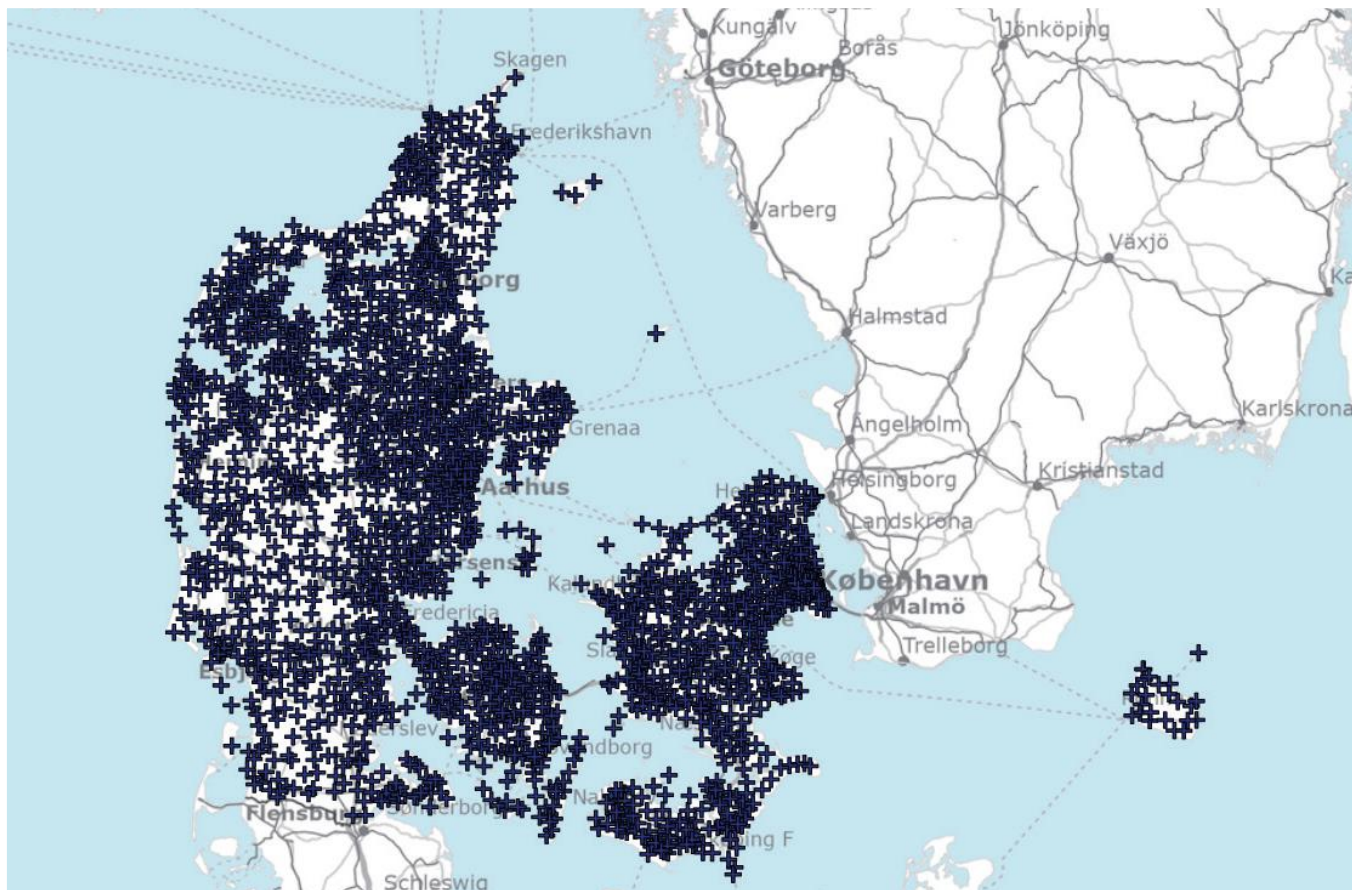
FAKTA:

HVAD ER GIS?

Et Geografic Information System (GIS) er et IT-værktøj, der kan bruges til at behandle geografisk data. Det kan anvendes til at udarbejde geografiske kort og analysere geografisk information.

HVEM STÅR BAG?

Kortet er udviklet af Folkekirken Grønne Omstilling i samarbejde med Plancenter Aalborg og en række fageksperter. Kortdata er indhentet af Aarhus Universitet - Institut for Agroøkologi ■

Stiftsadministrationen får det grønne stempel

Af Henrik Helms

Viborg stift er blevet en del af Grøn kirke og godkendt som grøn stiftsadministration, hvor vi opfylder 27 punkter på en tjekliste udarbejdet af Grøn kirke.

”

Det er naturligt for os i stiftsadministrationen at følge trop med de mange kirker i stiftet som i forvejen arbejder med bæredygtighed.

▲ Vibeke Lund er i gang med at gennemgå tjeklisten

Sussi Madsen i køkkenet har fokus på indkøb af økologiske madvarer, Mette Nielsen har sørget for, at der er sensorer på gange, kopimaskinen printer på begge sider og helst i sort-hvid, og Vibeke Lund er i dialog med renovationen for at se på, hvordan vi bedre kan sortere vores affald. Dette er blot et lille udpluk af de opgaver, de femten medarbejdere på stiftsadministrationen hjælper aktivt med på for at gøre bispegården i Viborg så grøn og bæredygtig som muligt.

ET KONSTANT FOKUS

– Det er naturligt for os i stiftsadministrationen at følge trop med de mange kirker i stiftet, som i forvejen arbejder med bæredygtighed, siger stiftskontorchef Bodil Abildgaard.

Der er fokus på de varer, som indkøbes, også på, hvad hver enkelt medarbejder kan hjælpe til med for, for at gøre en forskel.

Der er nedsat en lille arbejdsgruppe i stiftsadministrationen, hvor man har arbejdet frem imod at blive godkendt som grøn.

– Vi har været igennem en lang tjekliste, som er udarbejdet af Grøn Kirke, for at se hvad vi allerede opfyldte, og hvad vi kunne ændre på, fortæller kontorfuldmægtig Vibeke Lund.

Men arbejdsgruppens opgaver slutter ikke her, for man fortsætter med at kigge på, hvad man kan optimere og ændre på.

Som at slukke for lyset på sit kontor, når man skal til møde, eller deltage i initiativer som at tælle skridt eller cykle på arbejde.

Bag Grøn Kirke står Danske Kirkers Råd. Det er en økumenisk arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra flere forskellige kirkesamfund og kirkelige organisationer i Danmark.

EN DEL AF NOGET STØRRE

Arbejdsgruppen i stiftsadministrationen er blot et af stederne, hvor man kan se, at Viborg Stift arbejder med bæredygtighed og den grønne omstilling. Stiftsrådet har også nedsat et Grønt Udvalg, der er blevet skabt med det formål at hjælpe de enkelte menighedsråd godt på vej.

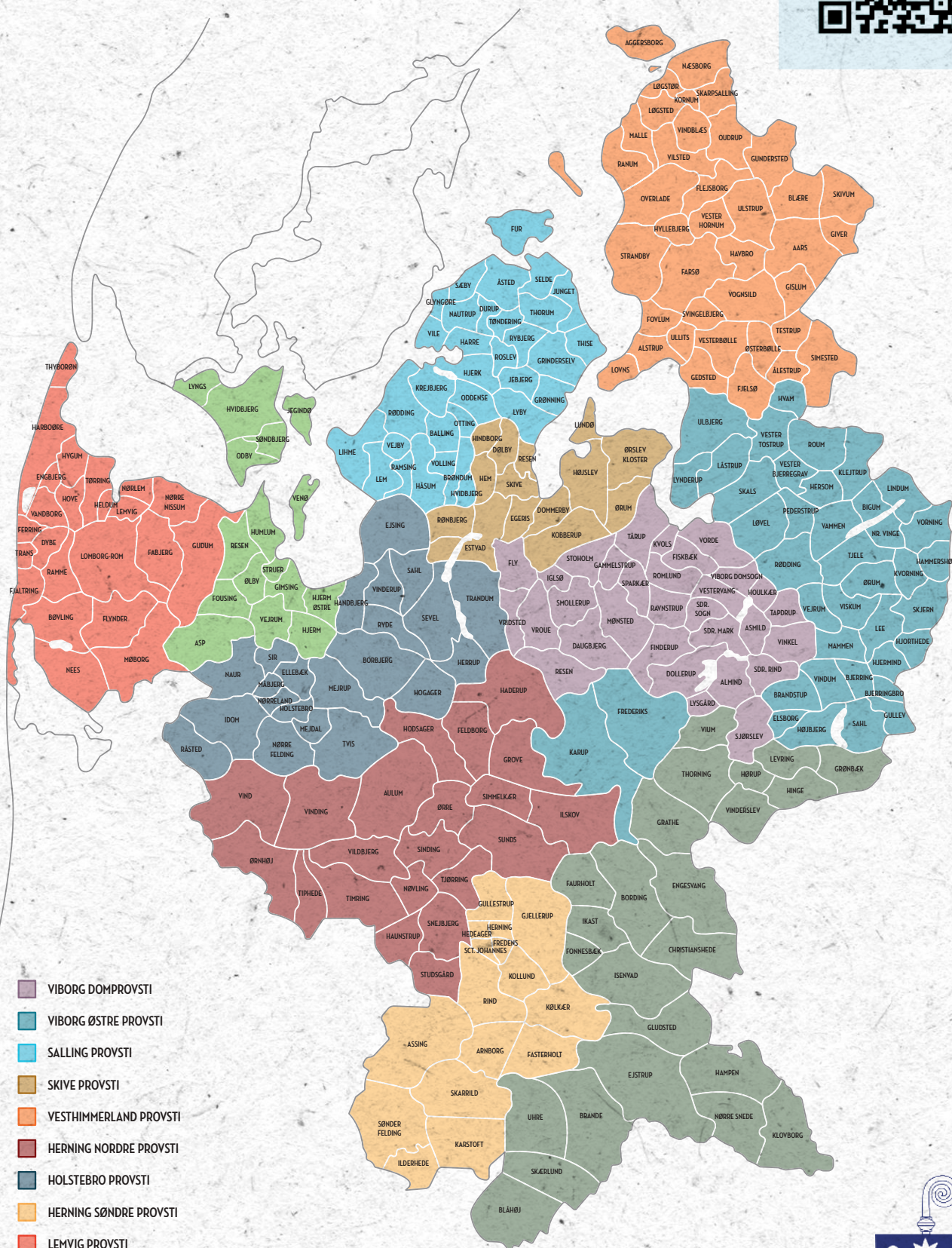
Det gør udvalget ved at agere inspirationsbank, der giver kirkerne et holdepunkt i en verden af muligheder. Her kan de søge ny viden, trække på andres erfaringer og skabe overblik over netop deres muligheder. Blandt andet har udvalget tidligere samarbejdet med arbejdsgruppen Grøn Kirke om et kursus for stiftets gravere. Det har betydet, at mere end 200 gravere nu er klogere på, hvordan de bedst giver deres bidrag til den grønne omstilling. ■

**DU KAN LÆSE MERE
OM STIFTETS GRØNNE
PROFIL HER**

VIBORG STIFT

VIBORG STIFT
PÅ 3 ½ MINUT

- VIBORG DOMPROVSTI
- VIBORG ØSTRE PROVSTI
- SALLING PROVSTI
- SKIVE PROVSTI
- VESTHIMMERLAND PROVSTI
- HERNING NORDRE PROVSTI
- HOLSTEBRO PROVSTI
- HERNING SØNDRE PROVSTI
- LEMVIG PROVSTI
- IKAST-BRANDE PROVSTI
- STRUER PROVSTI

STIFTSPRÆSTER

Du kan hente hjælp og inspiration i en række stiftsudvalg, som også har en stiftspræst tilknyttet. Du kan se mere om udvalgenes arbejde på Viborg Stifts hjemmeside på: viborgstift.dk/stiftsudvalg

STIFTSPRÆST FOR DIAKONI

STEEN HEDEMANN ANDREASSEN

E-mail: stean@km.dk

Telefon: 6080 4795

STIFTSPRÆST FOR PSYKISK ARBEJDSMILJØ

LARS HENRIK LYNGBERG-LARSEN

E-mail: lll@km.dk

Telefon: 9867 4461

STIFTSPRÆST FOR KIRKEN I VERDEN

PETER FISCHER-NIELSEN

E-mail: pfn@km.dk

Telefon: 2399 8840

STIFTSPRÆST FOR GUDSTJENESTE OG FORKYNDELSE

THOMAS FELTER

E-mail: tofe@km.dk

Telefon: 9864 5201

STIFTSPRÆST FOR UNDERVISNING

GITTE THORSØ

E-mail: gtb@km.dk

Telefon: 5376 1332

STIFTSPRÆST FOR PILGRIMME

CHRISTIAN KJÆR BJERRE

E-mail: chkb@km.dk

Telefon: 3030 8831

STIFTSADMINISTRATIONENS MEDARBEJDERE

Biskop
HENRIK STUBKJÆR

Telefon: 8662 0911
Mobil: 2329 6600
E-mail: hes@km.dk

Stiftskontorchef
BODIL ABILDGAARD

Direkte telefon: 8726 2183
E-mail: bab@km.dk

Chefkonsulent
KATRINE SØBO ANDREASEN

Direkte telefon: 8726 2181
Mobil: 4057 2881
E-mail: kasa@km.dk

- Rådgivning om generel kirkeret
- Daglig leder af GiasCentret og Juridisk Afdeling
- Sagsbehandling og rådgivning om:
Love vedr. menighedsråd, provstiudv. og budgetsamråd
Gravstedssager og øvrige regler på kirkegården
Kirkefunktionærer samt generel HR
Valg til stiftsråd, provstiudvalg og menighedsråd.

Kontorfuldmægtig
SUSANNE ENEVOLDSEN

Direkte telefon: 8726 2174
E-mail: sav@km.dk

- Journalfører på F2, herunder ansvarlig for anvendelse af F2 som er journal- og sagbehandlingssystemet
- Sagsbehandling vedrørende præster
- Menighedsrådsvalg samt opdatering af KIS.

Uddannelseskonsulent
THOMAS FELTER

Telefon: 9864 5201
Mobil: 4072 3384
E-mail: tofe@km.dk

- Gudstjenestefornyelse
- Liturgi og kirkerum
- Præsters efteruddannelse

Kommunikationskoordinator
HENRIK HELMS

Direkte telefon: 4031 1606
E-mail: hhhe@km.dk

- Sparring omkring kommunikation og teknik
- Pressekontakt
- Ansvarlig for ekstern og intern kommunikation
- Medredaktør på hjemmeside, FIN (Folkekirken IntraNet) og sociale medier.

Kontorfuldmægtig
LISBETH HØJ

Direkte telefon: 8726 2173
E-mail: lih@km.dk

- Præsteløn og tjenesteboligvurderinger
- GIAS (GIAS er et system til administration af aftaler om vedligeholdelse af gravstedsaftaler.)
- APV (arbejdspladsvurdering) for præster.

Jurist
ANN-SOFIE BACH KVIST

Direkte telefon: 8726 2171
E-mail: asok@km.dk

- Rådgivning om generel kirkeret
- Sagsbehandling og rådgivning om:
Byggesager og rådgivningsaftaler
Plan- og fredningssager
Askedeling og urnenedsættelse på privat grund
Lån i stiftsmidler, frigivelse af stiftsmidler og arv.

**Kontorfuldmægtig
VIBEKE LUND**

Direkte telefon: 8726 2176

E-mail: vlj@km.dk

- Adm. og rådgivning vedrørende gravstedsaftaler
- Receptionist
- Ansvarlig for indkøb af kontorartikler.

**Servicemedarbejder
SUSSI NØRSKOV NIELSEN**

E-mail: suma@km.dk

**Bispesekretær
METTE NIELSEN**

Direkte telefon: 8726 2170

Mobil: 2425 2758

E-mail: meni@km.dk

- Sekretær for biskop, stiftskontorchef og stiftsråd
- Præste ansættelser, ordination m.v.
- Kommunikation samt medredaktør på hjemmeside, FIN (Folkekirken IntraNet) samt øvrige sociale medier.

**Bogholder
METTE RITTER**

Direkte telefon: 8726 2180

E-mail: meri@km.dk

- Bogholder
- Stiftsmidlerne i Viborg, Helsingør, Roskilde, Aalborg og Lolland-Falster Stift.
- GIAS. (GIAS er et system til administration af aftaler om vedligeholdelse af gravstedsaftaler).

**Undervisningsleder og
teologisk specialkonsulent
HENNING KJER THOMSEN**

Direkte telefon: 8726 2188

Mobil: 3030 3778

E-mail: hkt@km.dk

- Kursusansvarlig
- Undervisning
- Foredrag.

**Kontorfuldmægtig
CHARLOTTE KOCH VALDGREN**

Direkte telefon: 8726 2188

E-mail: ckv@km.dk

- Byggesager vedr. kirker og kirkegårde

**Økonomiansvarlig
INGER LISE ØSTER**

Direkte telefon: 8726 2182

E-mail: ilo@km.dk

- Fællesfondens regnskab
- Stiftsrådets regnskab

**Kontorfuldmægtig
LENE ØSTERGAARD**

Direkte telefon: 8726 2188

E-mail: ckv@km.dk

- Byggesager vedr. kirker og kirkegårde

En tid til at længes og bede
om sind til at tage imod,
en tid til at gøre sig rede
for det som vi aldrig forstod:
Guds kærligheds handling,
- og alting er nyt under solen-

Vi venter ham dagligt i byen.
Vor dyreste drøm er bredt ud.
På vejen og ikke i skyen
skal mennesket møde sin Gud.
Vi tror at han er den,
der kommer til verden
- og alting er nyt under solen.

Vi øjner det nu i det fjerne:
Guds under med os finder sted,
en krybbe, en stald og en stjerne
og engle der synger om fred:
at Gud alle dage
vil bo hos de svage
- og alting er nyt under solen

Lars Busk Sørensen 2004, 2015